

DET KONGELIGE
KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENT

Bestemmelser

Om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet - 2007

DET KONGELIGE
KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENT

Bestemmelser

Om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet - 2007

1.	INNLEDNING	7
1.1	Statlig anleggspolitikk	7
1.2	Lovhjemmel og forskrift	7
1.3	Om søknadsprosedyre	8
2.	BESTEMMELSER FOR ORDINÆRE ANLEGG	9
2.1	Innledning	9
2.2	Definisjon	9
2.3	Frister	9
2.4	Krav til søknaden	10
2.4.1	Krav til søker	10
2.4.2	Kostnadskrevenende anlegg	11
2.4.3	Kommunal garanti	11
2.4.4	Tilskuddsberettigete elementer	11
2.4.5	Ikke tilskuddsberettigete elementer	12
2.4.6	Krav om eiendomsrett eller feste-/leierett.....	12
2.4.7	Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer for idrettsanlegg.....	12
2.4.8	Oppdatering av Kultur- og kirke departementets register for idrettsanlegg og spillemiddelsøknader (www.idrettsanlegg.no)	12
2.4.9	Kommunal plan	13
2.4.10	Aktuell lovgivning	13
2.4.11	Søknadsskjema	13
2.4.12	Krav til de enkelte vedlegg	14
2.5	Krav til driften av anlegget.....	15
2.5.1	Åpent for allmenn idrettslig aktivitet	15
2.5.2	Godkjent teknisk stand. Vedlikehold	16
2.5.3	Rettslige og faktiske disposisjoner over spillemiddelfinansiert idrettsanlegg.....	16
2.5.4	Utleie, utlån og bruksavtaler	16
2.5.5	Mislighold og misligholdsbeføyelser	17
2.6	Tilskudd til rehabilitering av anlegg.....	17
2.6.1	Generelt	17
2.6.2	Definisjon.....	17
2.6.3	Generelle bestemmelser	17
2.7	Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer.....	18
2.7.1	Generelt	18
2.7.2	Godkjenningsmyndighet	19
2.7.3	Tilgjengelighet/universell utforming	19
2.7.4	Behovsoppgaven.....	20
2.7.5	Saksgang for søknader som skal til Kultur- og kirke departementet.....	20
2.7.6	Generelle vedlegg.....	20
2.7.7	Inneanlegg.....	21
2.7.8	Tilleggskrav for spesielle anlegg	21
2.7.9	Estetisk og miljømessig kvalitet ved idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning	23

2.8	Tilskuddets størrelse	25
2.8.1	Tilskuddsbeløp.....	25
2.8.2	Særlige tilskuddssatser	26
2.8.3	Særskilt tilskudd ved større interkommunale idrettsanlegg	26
2.8.4	Tilskuddsgrupper	26
3.	BESTEMMELSER FOR NÆRMILJØANLEGG.....	38
3.1	Alminnelige bestemmelser	38
3.1.1	Definisjon.....	38
3.1.2	Krav til søker	38
3.1.3	Krav om eiendomsrett eller feste-/leierett.....	38
3.1.4	Krav til anlegget.....	38
3.1.5	Ikke tilskuddsberettigete elementer	38
3.1.6	Generelle merknader	39
3.1.7	Krav til driften av anlegget.....	39
3.2	Ordinære nærmiljøanlegg.....	40
3.2.1	Tilskuddsberettigede anleggstyper/elementer.....	40
3.2.2	Teknisk krav og godkjenning.....	40
3.2.3	Tilskuddsbeløp og beløpsgrense	41
3.2.4	Krav til søknaden	41
3.2.5	Beregning av dugnad	42
3.2.6	Nærmiljøanlegg i kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet	42
3.3	Mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg.....	42
3.3.1	Tilskuddsberettigete elementer	42
3.3.2	Tilskuddsbeløp og beløpsgrense	42
3.3.3	Saksgang.....	42
3.3.4	Krav til søknaden	43
4.	BESTEMMELSER FOR ANLEGG FOR FRILUFTSLIV I FJELLET	44
4.1	Alminnelige bestemmelser	44
4.2	Krav til søker	44
4.3	Krav om eiendomsrett eller feste-/leierett.....	44
4.4	Tilskuddsberettigete elementer	44
4.5	Tilskuddsbeløp og beløpsgrense	45
4.6	Krav til søknaden	45
4.7	Dugnad	45
4.8	Kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet.....	46
4.9	Krav til driften av anlegget.....	46
4.10	Saksgang	46
5.	REGNSKAP OG REVISJON	47
5.1	Regnskapsplikt.....	47
5.2	Krav til regnskapsfører	47
5.3	Krav om eget anleggsregnskap.....	47
5.4	Krav om regnskap som er sammenlignbart med godkjent kostnadsoverslag og finansieringsplan.....	47

5.5	Krav til dokumentasjon av utbetalinger og innbetalinger	47
5.6	Dugnad, gaver (utenom pengegaver) og rabatter.....	48
5.7	Bokføring av finansiering	48
5.8	Innberetningsplikt, skattetrekk m.v.....	48
5.9	Krav om godkjenning av anlegget etter ferdigstillelse	48
5.10	Utlevering av dokumentasjon til revisor.....	48
5.11	Krav til revisor	49
5.12	Krav til kontroll av regnskap	49
5.13	Revisorattestasjon.....	49
5.14	Utbetaling fra fylkeskommunen	50
5.15	Kontroll med regnskapene m.v.	50
6.	KOMMUNAL OG FYLKESKOMMUNAL SAKSBEHANDLING	51
6.1	Kommunal saksbehandling	51
6.1.1	Kommunal planlegging.....	51
6.1.2	Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer	51
6.1.3	Saksbehandling og prioritering.....	51
6.1.4	Søknadsgrupper.....	52
6.1.5	Oversendelse til fylkeskommunen	52
6.1.6	Utbetaling av midler	52
6.1.7	Attestasjon av ferdig anlegg.....	52
6.1.8	Revisjon.....	52
6.2	Fylkeskommunal saksbehandling.....	52
6.2.1	Oversikt over søknader sendes departementet.....	52
6.2.2	Fastsettelse av rammer til fylkeskommunen.....	52
6.2.3	Detaljfordeling og prioritering	52
6.2.4	Overføring av rammebeløp til fylkeskommunen.....	52
6.2.5	Utbetaling til den enkelte søker	52
6.2.6	Inndragning av tildelte spillemidler	54
6.2.7	Fylkeskommunens innsending av oversikt over tildelinger, utbetalinger og innestående spillemidler.....	54
6.2.8	Bruk av rentemidler og inndratte midler	54
6.2.9	Konkurranselovgivningen	55
7.	KLAGEADGANG	56
8.	AKTUELLE ADRESSER	57
9.	LITTERATUR OG ANNEN INFORMASJON	61

Vedlegg

- Vedlegg 1: Rundskriv V-10 B/2007
- Vedlegg 2: Definisjon av turstier, turløyper og skiløyper
- Vedlegg 3: Særlige tilskuddssatser
- Vedlegg 4: Standardvedtekter
- Vedlegg 5: Standardvedtekter – stiftelser
- Vedlegg 6: Standardvedtekter – aksjeselskap
- Vedlegg 7: Standardvedtekter – allmennaksjeselskap

1. INNLEDNING

1.1 Statlig anleggspolitikk

Staten har som mål å bidra til bygging og rehabilitering av infrastruktur, slik at flest mulig kan drive idrett og fysisk aktivitet. Det offentlige har imidlertid ikke ansvar for å etablere anlegg for alle typer særvidretter og ferdighetsnivå i alle lokale sammenhenger. Det er viktig og nødvendig at det foretas behovsvurderinger på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. I den forbindelse er det viktig for staten å fremheve at de viktigste målgruppene for bruk av spillemidler er **barn (6-12 år)** og **ungdom (13-19 år)**.

Spillemidler til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg skal bidra til en infrastruktur som gir befolkningen mulighet til å drive både egenorganisert aktivitet og aktivitet i regi av den frivillige, medlemsbaserte idretten.

Anlegg i lokalmiljøet som stimulerer og tilfredsstillter barns behov for fysisk aktivitet i organiserte eller egenorganiserte former, prioriteres særskilt. Når det gjelder ungdom, er det et mål å utvikle anlegg som tilfredsstillter ungdommens behov for utfordringer og variasjon. Ungdom må gis mulighet til å medvirke i utformingen av anlegg. Anleggene bør fungere som gode sosiale møteplasser i lokalsamfunnene.

Spillemidler til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet med stort brukspotensiale, samt nærmiljøanlegg, er sentrale virkemidler for å innfri de statlige målene på anleggfeltet.

1.2 Lovhjemmel og forskrift

Lov om pengespill

Spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er hjemlet i lov om pengespill m.v. av 28. august 1992 nr 103 § 10:

”Etter at det er foretatt fondsavsetninger, skal selskapets overskudd fordeles med en halvdel til idrettsformål og en halvdel til kulturformål. Midlene til idrettsformål fordeles av Kongen. Av midlene til kulturformål fordeles 2/3 av Stortinget og 1/3 av Kongen.”

Om fordeling av overskuddet fra Norsk Tipping AS til idrettsformål

Med hjemmel i lov om pengespill mv., vedtok statsråd 11. desember 1992 følgende forskrift:

§ 1 Kongen foretar hvert år, etter innstilling fra Kulturdepartementet, fordelingen av idrettens andel av overskuddet i Norsk Tipping AS på hovedposter.

- § 2 Kulturdepartementet eller den departementet gir fullmakt foretar fordelingen innenfor rammen av de enkelte poster. Departementet fastsetter prosedyrer og detaljregler for fordelingen.
- § 3 Det følger av hovedretningslinjer for bruk av idrettens andel av overskuddet til Norsk Tipping AS at:
- a) midlene i første rekke brukes til utbygging av idrettsanlegg
 - b) det ytes midler til Norges Idrettsforbunds administrasjon og viktige arbeidsoppgaver
 - c) det ytes midler til andre idrettsoppgaver og formål som departementet finner berettiget til stønad
- § 4 Forskriften trer i kraft 1. januar 1993.

Kultur- og kirkedepartementets bestemmelser

Med hjemmel i kgl. res. av 3. april 1987 bemyndiget Kultur- og vitenskapsdepartementet (nå Kultur- og kirkedepartementet, heretter benevnt departementet) fylkeskommunene til å foreta fordelingen av de spillemidler som hvert år stilles til disposisjon for bygging av anlegg for idrett og fysisk aktivitet (Post 1.1 "Idrettsanlegg i kommunene" på hovedfordelingen av spillemidler til idrettsformål). Departementet har fastsatt særskilte krav til prosedyre og behandling av søknadene.

Mottaker av spillemidler forplikter seg til å til enhver tid holde seg orientert om gjeldende bestemmelser.

1.3 Om søknadsprosedyre

Søknader om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet leveres på fastsatt skjema.

Følgende søknadsskjemaer skal benyttes:

- anlegg for idrett og fysisk aktivitet skjema V-0079
- nærmiljøanlegg skjema V-0081
- nærmiljøanlegg, forenklet ordning skjema V-0902
- anlegg for friluftsliv i fjellet skjema V-0892

Om tilgang på søknadsskjemaer og litteratur, se kap. 9.

Det søkes gjennom den kommune hvor anlegget er geografisk plassert. For å kunne søke, er det et vilkår at anlegget er innarbeidet i kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet.

Et system for elektronisk innsending av søknader og søknadsbehandling er under utarbeidelse. Systemet ventes å være klart for bruk i løpet av 2007. Søknader som sendes inn høsten 2007 vil i hovedsak måtte leveres som papirsøknader.

2. BESTEMMELSER FOR ORDINÆRE ANLEGG

2.1 Innledning

For søknader om spillemiddeltilskudd til bygging og rehabilitering av ordinære anlegg for idrett og fysisk aktivitet, gjelder bestemmelsene i kapittel 2 samt kapitlene 5-7. Tilsvarende gjelder for nærmiljøanlegg der ikke annet er bestemt, se nærmere kapittel 3, og for anlegg for friluftsliv i fjellet, se nærmere kapittel 4.

2.2 Definisjon

Med ordinære anlegg menes anlegg for organisert idrett og fysisk aktivitet.

2.3 Frister

Følgende frister gjelder for alle anlegg for idrett og fysisk aktivitet:

Kunngjøring

Departementet kunngjør adgangen til å søke om tilskudd av spillemidlene til idrettsanlegg i kommunene innen **15. juni** hvert år. Det vises til rundskriv V-10 B/2007.

Nærmere bestemmelser om krav til søknadene m.m. vil bli gitt i informasjon til kommunene, fylkeskommunene og Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF).

Søknadsfrist

Kommunen fastsetter søknadsfrist i egen kommune. For sent innkomne søknader godkjennes ikke.

Søknad om dispensasjon fra kravet om tinglyst feste-/leieavtale, jf. pkt. 2.4.6, 2.8.4, 3.1.4, 3.2.5 og 4.3 må sendes departementet **innen 15. november 2007**.

Søknad om godkjenning som større interkommunalt idrettsanlegg etter pkt 2.8.3 må sendes departementet **innen 1. desember 2007**.

Søknad om godkjenning av vedtekter etter pkt 2.4.1 må sendes departementet **innen 1. desember 2007**.

Kommunens frist

Kommunen gjør sine prioriteringer og vedtak. Kommunens vedtak og søknader sendes fylkeskommunen **innen 15. januar 2008**. For sent innkomne søknader godkjennes ikke.

Fylkeskommunens frist

Fylkeskommunen setter opp oversikter over de søknader som er kommet inn ved fristens utløp. Oversiktene sendes departementet **innen 15. mars 2008**. Det skal settes opp egne lister for hver av kategoriene nærmiljøanlegg og ordinære anlegg.

Fordeling av spillemidler

Departementet fastsetter rammene for de beløp fylkeskommunene kan få til fordeling det enkelte år, og gir melding til fylkeskommunene om beløpenes størrelse **innen 1. mai 2008**.

Fylkeskommunen fordeler det tildelte beløp og underretter søkerne om tilsagnet **innen 1. juli 2008**. Fylkeskommunens saksframlegg og vedtak sendes departementet til orientering **innen 15. juli 2008**.

2.4 Krav til søknaden

2.4.1 Krav til søker

Søkere om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet kan være:

- a) Kommuner/fylkeskommuner.
- b) Idrettslag/organisasjonsledd i Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF)
- c) Sammenslutninger organisert under Norges Jeger- og Fiskerforbund, Den Norske Turistforening, Norges Bilsportforbund eller Det Frivillige Skyttervesen
- d) Aksjeselskaper/allmennaksjeselskaper
- e) Stiftelser
- f) Andre sammenslutninger, herunder for eksempel borettslag og velforeninger.

For d)-f) må vedtektene forhåndsgodkjennes av departementet (se vedlegg 4-7). Dette kravet gjelder ikke for borettslag og velforeninger når det gjelder søknader om tilskudd til nærmiljøanlegg.

Det er et grunnleggende prinsipp at tilskudd i form av spillemidler ikke skal danne grunnlag for fortjenestebaserte eierformer. Av den grunn må følgende krav være oppfylt for å få tilskudd:

1. Idrettslag/organisasjonsledd i NIF og/eller det offentlige skal inneha kontroll med eierforhold og drift.
2. Det skal ikke foretas økonomiske utdelinger (utbytte etc.) til eierne.
3. Et eventuelt overskudd skal tilfalle idrettslige formål.
4. Ved oppløsning/avvikling skal formuen tilfalle idrettslige formål.

For krav til driften av anlegget, se punkt 2.5.

2.4.2 Kostnadskrevende anlegg

Dersom andre enn kommuner og fylkeskommuner står som søker for store kostnadskrevende anlegg (investerings- og driftsmessig), kreves det at søker fremlegger grundige planer både for finansiering og drift av anlegget. Dersom planene ikke er tilfredsstillende dokumentert, vil søknaden ikke bli innvilget.

2.4.3 Kommunal garanti

Når andre enn kommune eller fylkeskommune står som søker, må kommune/fylkeskommune garantere for at tilskuddsmottaker, ved eventuell misligholdelse av punkt 2.5, tilbakebetaler tildelte spillemidler til departementet. Dette gjelder samlet tilskudd til anlegget¹ over kr 2 000 000² til nybygg og/eller rehabilitering av følgende anleggstyper:

- Flerbrukshaller og spesialhaller som f.eks. fotballhaller, ishaller, ridehaller, svømmehaller, bowlinghaller og tennishaller
- Alpinanlegg
- Golfanlegg
- Motorsportanlegg
- Kunstisbaner (hurtigløp og/eller bandy)

Garantitiden skal være 20 år. Garantien fattes ved vedtak av kompetent organ. Kommunale garantier der maksimumsansvaret er over kr 500 000 krever statlig godkjenning (fylkesmannen).

2.4.4 Tilskuddsberettigete elementer

Det kan søkes om tilskudd til bygging og/eller rehabilitering av idrettsanlegg som er åpne for allmenn idrettslig virksomhet (idrett og fysisk aktivitet for alle), og som ikke er underlagt fortjenestebaserte eierformer.

For søknad om tilskudd til kjøp og/eller innredning av eksisterende anlegg, se punkt 2.8.4.

Tilskuddene er knyttet direkte opp mot aktivitetsareal med nødvendige tilleggselementer, f.eks. garderober, lys mv.

¹ Med samlet tilskudd til et alpinanlegg forstås tilskudd til for eksempel heis, nedfart og lysanlegg.

² Dersom anlegget tidligere har mottatt spillemidler, medtas tildelt tilskuddsbeløp i løpet av de siste 10 årene i beregningsgrunnlaget. Dersom anlegget mottar spillemidler etter pkt. 2.8.2 (Særlig tilskuddssats) eller 2.8.3 (Større interkommunale anlegg) skal dette ikke tas med i beregningsgrunnlaget.

2.4.5 Ikke tilskuddsberettigete elementer

Det ytes ikke tilskudd av spillemidlene til drift, leie, erverv av grunn eller dekning av gjeld.

Det ytes heller ikke tilskudd til:

- publikumstribuner
- veier
- parkeringsplasser
- diverse løst utstyr dersom ikke annet er bestemt
- tilknytningsavgifter
- finansieringskostnader med unntak av renter på byggelån i byggeperioden
- flytting av høyspentledninger (kabler)
- eiendomsgjerder
- reguleringsarbeider

2.4.6 Krav om eiendomsrett eller feste-/leierett

Søker må ha tinglyst eiendomsrett til grunnen under anlegget, tinglyst festerett til grunnen under anlegget med en varighet på minimum 40 år eller tinglyst leieavtale på minimum 40 år. Dette gjelder ikke hvor anlegget er plassert på kommunal eller fylkeskommunal grunn.

Kopi av tinglyst feste-/leieavtale samt kopi av bekreftet utskrift fra grunnboken skal følge søknaden.

I helt spesielle tilfeller kan departementet, etter forutgående skriftlig søknad, dispensere fra dette kravet. Søknadsfrist er **15. november 2007**.

2.4.7 Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer for idrettsanlegg

Planene for det tilskuddsberettigete anlegget må på forhånd være gitt en idrettsfunksjonell godkjenning av departementet eller den det bemyndiger. Se nærmere punkt 2.7.

2.4.8 Oppdatering av Kultur- og kirkedepartementets register for idrettsanlegg og spillemiddelsøknader (www.idrettsanlegg.no)

Kultur- og kirkedepartementets register for idrettsanlegg og spillemiddelsøknader benyttes i samtlige fylkeskommuner og i et betydelig antall kommuner. Systemet er utviklet i samarbeid mellom fylkeskommuner, kommuner og departementet.

For at systemet skal fungere etter forutsetningene, må det foretas en årlig oppdatering. Det er utarbeidet egne retningslinjer for dette arbeidet. Det er krav om at oppdatering av anleggsregisteret skal være foretatt innen **1. oktober 2007** for at kommuner skal være berettiget til å søke om spillemidler kommende år.

Fylkeskommunene har frist til **1. desember 2007** til å ajourføre registeret.

Fylkeskommunen sender innen **15. desember 2007** inn rapport over endringer som er foretatt i de respektive fylkene.

2.4.9 Kommunal plan

Anlegget skal være med i en kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet (se veileder "Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet", utgave 2007, V-0798). Dette gjelder også ved søknad om forhåndsgodkjenning.

2.4.10 Aktuell lovgivning

Offentlige anskaffelser

Dersom lov og tilhørende forskrift om offentlige anskaffelser kommer til anvendelse for vedkommende anskaffelse, må oppdragsgiveren følge de anskaffelsesprosedyrer som fremgår av loven/forskriften. Ytterligere informasjon om lov og forskrift om offentlige anskaffelser kan fås fra www.lovdatab.no eller Fornyings- og administrasjonsdepartementet (www.regjeringen.no/nb/dep/fad)

Merk at lov om offentlige anskaffelser kommer til anvendelse i saker om bygge- og anleggskontrakter dersom det offentlige yter tilskudd på mer enn 50 prosent av kontraktens verdi, jf. lovens § 2 bokstav d). Dersom det ytes spillemidler og andre offentlige tilskudd skal disse vurderes samlet.

Merverdiavgift

Departementet beregner spillemiddeltilskudd basert på regnskap før eventuell kompensasjon eller refusjon av merverdiavgift knyttet til anlegget.

Kompensasjon av merverdiavgift:

- Lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. av 12. desember 2003.
- Forskrift om kompensasjon av merverdiavgift til kommuner, fylkeskommuner mv. av 12. desember 2003 nr. 1566.
- Finansdepartementets fortolkingsuttalelse av 2. mars 2004.

Refusjon av merverdiavgift:

- Lov om merverdiavgift av 19. juni 1969.
- Skattedirektoratets retningslinjer av 26. september 2005.

For ytterligere informasjon om merverdiavgift vises det til Finansdepartementets hjemmeside www.regjeringen.no/nb/dep/fin og Skatteetatens hjemmeside www.skatteetaten.no.

2.4.11 Søknadsskjema

Samtlige søknader (ny og fornyet) skal fremmes på søknadsskjema V-0079, som kan bestilles fra kommunen/fylkeskommunen eller hentes fra departementets nettside

(www.regjeringen.no/nb/dep/kkd/Tema/Idrett). Søknaden skal inkludere de vedlegg som er angitt i søknadsskjemaet.

Skjemaet skal være korrekt utfyllt og undertegnet av søker og kommune. Søknadsskjema skal være stemplet og underskrevet av kommunen på skjemaets side 4. Det må komme klart frem hvem i kommunen som har underskrevet.

Ved *fornytt søknad* er det tilstrekkelig å vise til godkjente vedlegg som er innsendt tidligere. Det må videre gis en status for fremdriften ved anlegget og redegjøres for eventuelle avvik/endringer fra tidligere innsendt søknad (kostnadsoverslag, finansieringsplan, driftsbudsjetter m.m.).

Det vises til kap. 1.3 vedrørende innføring av nytt system for søknads- og saksbehandling, med mulighet for bruk av elektronisk søknadsskjema.

2.4.12 Krav til de enkelte vedlegg

Vedlegg 1: Forhåndsgodkjente planer for anlegget med behovsoppgave

Forhåndsgodkjente planer/tegninger for anlegget skal følge søknaden. Det skal fremgå av påtegning og stempel på planene/tegningene hvem som har godkjent dem og dato for godkjenning. Se nærmere under pkt. 2.7 om de krav som stilles til idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer.

Vedlegg 2: Detaljert kostnadsoverslag

Kostnadsoverslaget skal være satt opp på en slik måte at det lar seg kontrollere. Mengdeangivelse i m/m²/m³ skal referere til de foreliggende planer og skal kunne kontrolleres mot disse. Kostnadsoverslaget må være så detaljert at de arbeider som skal utføres som dugnad kan spesifiseres (jf. omtale av vedlegg 3 nedenfor). Totalkostnaden for anlegget skal oppgis (fordelt på tilskuddsberettigete og ikke-tilskuddsberettigete kostnader).

Administrasjonskostnader, herunder utgifter til revisjon, kan maksimalt utgjøre 5 % av godkjent kostnadsoverslag.

Vedlegg 3: Finansieringsplan – redegjørelse og dokumentasjon for de enkelte poster

Finansieringsplanen skal redegjøre for og dokumentere finansiering av anleggets samlede kostnader.

Dokumentasjon på følgende poster skal vedlegges finansieringsplanen:

- Egenkapital skal bekreftes ved kontoutskrift fra bank, post e.l., som viser at beløpet er bundet til byggingen av anlegget. Aksjekapital skal dokumenteres.
- Kommunalt og/eller fylkeskommunalt tilskudd må være bekreftet med kopi av vedtaket.

- Kommunal og/eller fylkeskommunal garanti må være bekreftet med kopi av vedtaket.
- Private tilskudd/gaver, eksempelvis rene pengetilskudd, materialer, rabatter o.l., skal være bekreftet ved undertegnet gavebrev (et eksempel på standard gavebrev kan hentes på departementets nettside). Ved beregning av verdi av rabatter skal det tas utgangspunkt i reelle, konkurransedyktige markedspriser. Det er ikke anledning til å beregne merverdiavgift på rabatter.
- Dugnadsarbeid skal fremgå i en egen dugnadsoversikt utarbeidet med utgangspunkt i de arbeider som etter kostnadsoverslaget skal utføres på dugnad. Verdien av dugnadsarbeidet beregnes av kvalifisert fagperson (f.eks. kostnadsvurdering/anbud fra kommune eller firma (entreprenør, håndverker e.l.)). Det er ikke anledning til å beregne merverdiavgift på dugnad. Se pkt. 5.6.
- Lån skal være bekreftet med kopi av lånetilsagn. Eventuelle lånevilkår må være oppfylt/akseptert.

Vedlegg 4: Forvaltning, drift, vedlikehold og utviklingsplan (FDVU) med budsjett

- Plan for bruk, med budsjetterte utgifter og inntekter (gjelder alle anlegg)
- Plan for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling med tilhørende budsjetter (gjelder kun for flerbrukshaller, svømmehaller og spesialhaller).

Det vises til departementets veileder Miljøriktige idrettsbygg, V-0925. Plan for bruk skal gi opplysninger om brukstid og brukergrupper. Den skal redegjøre for kostnader og inntekter ved bruken. For alle flerbrukshaller, svømmehaller og spesialhaller skal det utarbeides FDVU-plan. FDVU-planen skal gi opplysninger om hvordan anlegget skal forvaltes, drives, vedlikeholdes og utvikles. Det skal utarbeides årlige budsjetter som administreres og betjenes. Standardoppsett som kan benyttes, kan hentes fra departementets nettside.

Vedlegg 5: Grunnboksutskrift – feste-/leieavtale

Det kreves kopi av bekreftet grunnboksutskrift for grunnen der anlegget skal bygges. Ved avtale om feste/leie kreves også kopi av tinglyst feste-/leieavtale på minimum 40 år.

2.5 Krav til driften av anlegget

2.5.1 Åpent for allmenn idrettslig aktivitet

Anleggseier plikter å holde anlegget åpent for allmenn idrettslig aktivitet i 40 år fra ferdigstilling av anlegget. Kravet er gjeldende både ved nybygg og rehabilitering. Dette innebærer plikt til å drive på årsbasis eller, for idretter som har faste sesonger, på sesongbasis.

Dersom anlegget blir midlertidig stengt for 3 måneder eller mer, plikter anleggseier på forhånd å orientere departementet. Denne plikten påhviler også kommunen. Departementet har rett til å sette vilkår for slik midlertidig stengning av anlegget. Blir

anlegget ikke åpnet i løpet av seks måneder, regnes stengningen som mislighold, med mindre det foreligger godkjenning fra departementet for en forlenget stengning.

Dersom den fremtidige drift av anlegget er truet, skal anleggseier uten ugrunnet opphold orientere departementet om dette. Denne plikten påhviler også kommunen.

2.5.2 Godkjent teknisk stand. Vedlikehold

Anleggseier plikter å holde anlegget i godkjent teknisk stand, samt påse at de sikkerhetsforskrifter som gjelder for vedkommende anlegg etterleves. For øvrig skal anlegget vedlikeholdes slik at det ikke forringes utover det som følger av normal slitasje og elde.

Anlegget må være funksjonelt for den/de idretter det er bestemt til bruk for. Anleggseier må i den grad det lar seg gjøre uten vesentlig kostnad, søke å etterkomme eventuelle nye krav til utstyr/anlegg som måtte komme i de aktuelle idrettsgrener.

2.5.3 Rettslige og faktiske disposisjoner over spillemiddelfinansiert idrettsanlegg

Overdragelse, salg, deling, flytting, nedlegging eller bruksendring av anlegget skal ikke skje uten skriftlig forhåndssamtykke fra departementet. Dette gjelder uavhengig av om overdragelsen skjer mot vederlag eller ikke. Pantsetting av anlegget i overensstemmelse med finansieringsplan vil normalt bli godkjent ved innvilgelse av søknaden. Pantsetting av anlegget som ikke er omfattet av finansieringsplanen krever forhåndssamtykke av departementet.

Overføring av driften av anlegget til andre enn tilskuddsmottaker skal ikke skje uten skriftlig forhåndssamtykke fra departementet.

2.5.4 Utleie, utlån og bruksavtaler

Det er et grunnleggende prinsipp at spillemidler ikke skal omdannes til fortjeneste for private fortjenestebaserte aktører. Dette innebærer at private fortjenestebaserte aktører ikke kan hente fortjeneste fra et spillemiddelfinansiert idrettsanlegg.

Formålet med prinsippet er å sikre at fortjeneste fra driften av et idrettsanlegg som har mottatt spillemidler kommer det idrettslige formål med anlegget til gode.

Med private fortjenestebaserte aktører forstås her aktører som ikke selv ville kunne stå som søker av spillemidler, jf. pkt. 2.4.1.

For anleggseier legger prinsippet begrensninger på adgangen til å disponere over den delen av anlegget som har mottatt spillemidler: Anleggseier har ikke adgang til å leie/låne ut eller inngå bruksavtaler med private fortjenestebaserte aktører.

Fra dette utgangspunkt gjelder følgende unntak:

- Anleggseier kan fritt disponere over de deler av et idrettsanlegg som ikke har mottatt spillemidler.

- Anlegget kan leies/lånes ut for en kortere periode eller for avvikling av enkeltarrangementer av kortere varighet.
- Anlegget kan leies/lånes ut til private aktører som ikke er fortjenestebaserte. Se likevel begrensningene som følger av pkt. 2.4.4 og 2.5.1.

Dersom det avdekkes drift i strid med ovennevnte, vil dette kunne utgjøre et mislighold av vilkårene for tildeling av spillemidler, se pkt. 2.5.5.

2.5.5 Mislighold og misligholdsbeføyelser

Dersom ett eller flere av vilkårene i punkt 2.5 misligholdes, kan departementet kreve tidligere utbetalt tilskudd, med tillegg av 5 % rente i inntil 2 år, tilbakebetalt innen 30 dager etter at departementet har fremsatt skriftlig krav om slik tilbakebetaling. Dersom anleggseier ikke betaler innen den fastsatte tidsfristen, vil departementet inn drive kravet.

Som mislighold regnes blant annet at anleggseier avviker driften, innstiller betalingene, søker gjeldsforhandlinger, går konkurs eller blir satt under tvangsforfølgning. Som mislighold regnes også rettslig eller faktisk disponering over anlegget uten forhåndssamtykke fra departementet etter pkt. 2.5.1 og 2.5.3.

2.6 Tilskudd til rehabilitering av anlegg

2.6.1 Generelt

Det kan ytes tilskudd til omfattende rehabiliteringer av anlegg når dette primært vil gi større og bedre forhold for aktivitet blant barn og ungdom. Omfattende rehabilitering kan ofte være like kostbart som nybygg og må sees i sammenheng med dette alternativet. Nybygg vil ofte kunne være mer fremtidsrettet og fleksibelt med hensyn til de aktiviteter som ønskes/kan foregå i anlegget. Søknadsprosedyre for søknader er den samme som for nyanlegg.

Det vises til heftet "Rehabilitering/ombygging av idrettsanlegg" (V-0823) for ytterligere informasjon om enkelte anleggstyper.

2.6.2 Definisjon

Rehabilitering av et idrettsanlegg er en istandsetting av anlegget som skal gi vesentlig funksjonell og bruksmessig standardheving i forhold til dagens situasjon.

Rehabiliteringen vil som regel bety inngrep i anleggets struktur eller utforming for å tilpasse det til nye funksjoner og bruksområder. Det er viktig at slik rehabilitering blir sett i en planmessig sammenheng i kommunal plan for anlegg til idrett og fysisk aktivitet.

2.6.3 Generelle bestemmelser

- Anlegget må være prioritert i den vedtatte kommunale plan for idrett og fysisk aktivitet.

- Planene for rehabilitering skal bygge på en faglig kvalifisert og helhetlig tilstandsrapport som gjør rede for tekniske, økonomiske og funksjonelle forhold i hele anlegget.
- Vurdering av tilstand og utarbeidelse av tilstandsrapport skal utføres av personer med relevant fagkompetanse. Tilstandsanalysen skal utføres i henhold til NS 3424. (For bad/svømmehaller skal i tillegg KKD's tilstandsrapport V-0869 utfylles).
- Det skal foreligge komplette planer og kostnadsberegninger for hele arbeidet.
- Grunnlag for å gi tilskudd til rehabilitering av et anlegg skal være utilfredsstillende teknisk/økonomisk drift, utilfredsstillende bruksfunksjoner og/eller stor bruksslitasje som ikke kan rettes opp ved normalt vedlikehold.
- Det gis ikke tilskudd til rehabilitering av anlegg som er yngre enn 20 år. Unntak gjelder for idrettsgulv, idrettsdekker, snøproduksjonsanlegg og kart hvor det kan søkes om tilskudd til rehabilitering etter 10 års bruk.
- Forhold som skyldes feil ved planlegging, utførelse eller manglende vedlikehold fra anleggseiers side, gir ikke grunnlag for tilskudd.
- Planer for rehabilitering av anlegg som etter gjeldende bestemmelser skal forhåndsgodkjennes i departementet som nyanlegg, skal sendes departementet til behandling.

2.7 Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer

2.7.1 Generelt

Planene for anlegg det søkes om tilskudd til må på forhånd være idrettsfunksjonelt godkjent av departementet eller den det bemyndiger, se nedenfor. Dette gjelder både nybygg, rehabilitering og ombygging.

Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning skal gjennomføres for å sikre behovsriktige og gode idrettsfunksjonelle løsninger, og for å sikre at de estetiske og miljømessige forhold ivaretas på en god måte. Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning må ikke forveksles med den saksbehandling som foregår i kommunens byggesaksavdeling eller tilsvarende i forbindelse med behandling av byggesaken.

Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning må foreligge før byggearbeidene igangsettes. Dersom arbeidene er igangsatt eller fullført før idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning foreligger, er det avslagsgrunn. Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning har kun gyldighet i to år fra godkjenningsdato. Innen dette tidspunkt må byggearbeidene være igangsatt. Godkjenningen kan fornyes.

Anlegget må være med i en vedtatt kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet.

2.7.2 Godkjenningsmyndighet

Med hjemmel i kgl. res. av 11. desember 1992 om fordeling av overskuddet fra Norsk Tipping AS til idrettsformål, har departementet bemyndiget kommunene til å foreta forhåndsgodkjenning av planer for ordinære anlegg. Søknad skal sendes kommunen. Dette utelukker likevel ikke at kommunen kan sende planene til departementet for godkjenning. Departementet kan også gi foreløpige uttalelser om planer/skisser.

Følgende anleggstyper krever likevel idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av departementet, og søknad skal sendes til departementet:

- flerbrukshaller og spesialhaller (f.eks. svømmehaller, turnhaller og ridehaller)
- kunstisflater
- hoppbakker K lik eller større enn 75m
- utfortraseer
- prøveprosjekter/prøveanlegg
- utendørs svømmeanlegg
- undervarmeanlegg i kunstgressbaner
- større motorsportanlegg med samlet kostnad større enn 5 mill. kroner, (f.eks. bane for roadracing, baneracing, speedway og longtrack).

Det anbefales at teknisk etat eller tilsvarende avdeling i kommunen trekkes inn for å gi vurderinger i forbindelse med idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning og kostnadsoverslag. Det gjøres oppmerksom på at prosjektene i de fleste tilfeller må fremmes for ordinær byggesaksbehandling i den enkelte kommune.

Søknaden om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning må være helhetlig og med fullstendig tegningsgrunnlag i tre sett. Vær spesielt oppmerksom på byggeforskriftens krav om tilgjengelighet og tilrettelegging for funksjonshemmede, samt estetikk- og miljøhensyn ved utarbeidelsen av planer for idrettsanlegg. Vedrørende tilgjengelighet og tilrettelegging for funksjonshemmede, vises det spesielt til byggeforskriftens kap. X. Brukbarhet, og til departementets veileder V-511.

2.7.3 Tilgjengelighet/universell utforming

Det er et krav at idrettsanleggene som hovedregel skal være tilgjengelig for funksjonshemmede, både som utøver, publikum, trener, dommer eller arrangementsteknisk personale. Dette innebærer at alle idrettsanlegg skal være tilgjengelig for personer med bevegelses- og orienteringsvansker.

I så stor utstrekning som mulig bør tilgjengelighet oppnås gjennom hovedløsningen, uten behov for tilpasninger, særløsninger eller tilleggsløsninger.

Universell utforming defineres som utforming av produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpasninger og en spesiell utforming.

Prinsippet om universell utforming gir en anvendelig definisjon på hvordan integrerings- og inkluderingspolitikken kan forstås i fysisk planlegging og utforming. Prinsippet innebærer at de fysiske omgivelsene, dvs. bygninger og utearealer, utformes på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker på en likestilt måte, inkludert personer med nedsatt bevegelighet, syn, hørsel, forståelse, samt nedsatt toleranse for forurensning og allergifremkallende midler.

2.7.4 Behovsoppgaven

Behovsoppgaven skal følge søknaden om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning. Behovsoppgaven må redegjøre for den kartlegging av behov som har vært foretatt og resultatet av den. Det skal særlig redegjøres for barn og ungdoms behov. Dette behovet skal holdes opp mot eksisterende tilbud og vil danne grunnlag for innhold og dimensjonering av anlegget.

2.7.5 Saksgang for søknader som skal til Kultur- og kirkedepartementet

Der hvor fylkeskommunen har fastsatt saksgang og saksbehandling for anleggsbyggingen, må denne følges. Det henvises til den aktuelle fylkeskommune for nærmere opplysninger. Private tiltakshavere (idrettslag o.l.) sender søknaden via kommunen som videresender den til fylkeskommunen. Fylkeskommunen oversender de søknadene som skal til idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning i departementet, se pkt. 2.7.2. Planer kan sendes inn til godkjenning hele året.

Planer/tegninger som følger søknad om spillemidler til idrettsanlegg må være påført godkjenningsstempel med dato og signatur innen **15. januar 2008**. Dersom tegningene er stemplet senere, er søknaden ikke i formell orden ved tildelingen i 2008.

Det må påregnes inntil **2 måneder** saksbehandlingstid. Det vises ellers til informasjonsfolderen "Rettledning om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning" (V-0598).

2.7.6 Generelle vedlegg

Alle søknader om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning, uansett anleggstype, må inneholde:

- Opplysning om anleggets plass i kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet.
- Oversiktskart/kommunekart (1:5000 økonomisk kartverk), evt. ortofoto.
- Situasjonsplan i målestokk 1:1000 eller 1:500 med samlet arealdisponering og hovedtrekk i terrengbehandling. Planen skal angi høydekurver. På planen vises hvilket område som disponeres for anlegget og hvilke utvidelsesreserver som er sikret. Oppdeling i evt. byggetrinn angis.
- Behovsoppgave som grunnlag for dimensjonering.
- Utomhusplan i målestokk 1:500 eller 1:200 som viser tomtedisplaying med ny og gammel vegetasjon, trafikkløsninger og parkering.
- Enkelt kostnadsoverslag.

- Foreløpig plan for finansiering og drift av anlegget.
- Dokumentasjon av anleggets tilpasning til nabobebyggelsen og landskapets karakter. Det kan benyttes oppriss, aksonometri, perspektiv, modellfoto.

2.7.7 Inneanlegg

Alle anlegg må utføres i samsvar med gjeldende byggeforskrifter. I tillegg til de generelle bilag må søknader for idrettshaller, svømmehaller, ishaller, graderobebygg, klubbhus og lignende inneholde:

- Plantegninger av alle etasjer (også kjeller) i målestokk 1:100, med inntegnet dørslag, dusjhoder, innredning i WC, garderobe, kjøkken etc.
- Snittegninger i målestokk 1:100 som viser takhøyde, stigning på eventuelle tribuner o.l.
- Fasadetegninger i målestokk 1:100.
- Ved idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer for svømmehaller og flerbrukshaller skal det leveres redegjørelse vedrørende arkitektur og miljø basert på departementets skriv V-0914B og V-0915B.

2.7.8 Tilleggskrav for spesielle anlegg

Alpinbakker

Kart i målestokk 1:1000/1:5000 og ekvidistanse 1m, med markering av anleggsområdene og opplysninger om hvilke arbeider som skal gjøres.

Lengdeprofil med påførte opplysninger om minste, største og gjennomsnittlige helling.

Golfanlegg

Baneplan 1:2000.

Typisk tverrprofil av green og utslagsområdet.

Beskrivelse av vanningsanlegg.

Bekreftelse på at anlegget har vært vurdert i forhold til sikkerhetsveileder utarbeidet av Norges Golfforbund.

Hoppbakker

Plantegning i målestokk 1:200 eller annen relevant målestokk hvor alle tekniske data er påført i egen oppstilling. Planene skal, foruten selve bakken, også vise dommertribune, måletrapp, løpertrapp, trenertribune og eventuelt skitrekke/heis.

Lengdeprofil i målestokk 1:200 som viser både eksisterende terreng og bakkeprofil.

Her må også dommertribunene og trenertribunene inntegnes.

Idrettsbaner

Fotball-, friidretts-, tennis-, skøytebaner m.m.

Baneplan i målestokk 1:500 som viser merking, radier og overhøyde/fall. Planer for anlegg med faste dekker skal være i målestokk 1:200, og det må angis nøyaktig begrensnings av det faste dekket.

Typiske tverrprofiler.

Dreneringsplan i målestokk 1:500 som viser suge-, samle- og overvannsledninger samt avskjæringsgrøfter, kummer og sluk.

Snitt som viser eksisterende grunnforhold (fjell, leire, myr, osv.) og den planlagte oppbygging av banen. Korngradering og tykkelse på de forskjellige lagene i oppbyggingen må angis.

Dersom anlegget ligger helt eller delvis på myr, skal det foretas nøyaktige grunnundersøkelser og vedlegges uttalelse fra eksperter/fagfolk.

Idrettshaller

Type gulvbelegg i hallen.

Lysberegning i hallen (luxverdi, jevnhet o.l.)

Kopi av "Standard konkurransegrunnlag" for den valgte gulvløsning.

Kunstisanlegg

Ta kontakt med departementet.

Langrennsanlegg

Plan i målestokk 1:5000 som viser løyper med markering av anleggsområdene og opplysninger om hvilke arbeider som skal gjøres.

Lengdeprofil av løyper vises i hensiktsmessig målestokk 1:20 000 for lengde og 1:2000 i høyde.

Største sammenhengende stigning, forskjell mellom høyeste og laveste punkt i løypa og samlet stigning (totalt) må angis.

Plan for skistadion i målestokk 1:1000.

Opplysninger om løypebredder med typiske snitt i målestokk 1:50 må angis.

Lysanlegg

Lysanlegg skal utformes i henhold til NS-EN 12193. Det må foreligge forhåndsgodkjenning for selve hovedanlegget for at det skal kunne gis støtte til lysanlegg. Lyspunktene/lysmastene må plasseres på plan i samme målestokk som det kreves for hovedanlegget.

Videre må det gis opplysninger om:

- lys (lux)
- jevnhet
- lyspunkthøyde
- valg av type lyskilde
- nødlysanlegg (for hoppbakker)

Orienteringskart

Orienteringskart skal idrettsfunksjonelt forhåndsgodkjennes av kommunen og følge Norges Orienteringsforbunds kartnormer. I forbindelse med idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av kart, skal det foreligge en terrengfordelingsbekreftelse fra den o-krets kartet ligger i, og kontrollør skal være oppnevnt.

For kontroll i forbindelse med sluttutbetaling av spillemidler, se pkt. 6.2.5.

Skiheiser/skitrekk

Planene for selve bakkeanlegget må være teknisk godkjent.

Trekk/heistrasé inntegnet på planene for anlegget.

Lengdeprofil av traseen.

Konsesjon fra Fylkesmannen og driftstillatelse fra Taubanetilsynet (Det Norske Veritas) skal foreligge ved søknad om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av skiheis/skitrekk.

Skytehaller/anlegg

Lysberegning (luxverdi for skive-, standplass- og allmennbelysning).

Ventilasjonsanlegg med plassering av inn- og utblåsningsventiler, og antall luftskiftninger.

Forhåndsgodkjenning fra politimyndighet må foreligge.

Stall

Forhåndsuttalelse fra Mattilsynet må foreligge.

Svømmehaller

Lysberegning i hallen (luxverdi, jevnhet og plassering).

Akustikkberegninger for hallen.

2.7.9 Estetisk og miljømessig kvalitet ved idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning

Generelt

Ved idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av idrettsanlegg skal estetiske og miljømessige forhold tillegges vekt og kan få avgjørende betydning for godkjenning. Det anbefales derfor å engasjere arkitekt og andre rådgivere ved større anlegg/bygg.

Ved søknad om idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning skal redegjørelse vedrørende arkitektur- og miljøforhold foreligge. Redegjørelsen skal være basert på departementets skriv V-0914B og V-0915B.

Ved større idrettsanlegg bør det foreligge et miljøoppfølgingsprogram.

En bevisst holdning til følgende momenter vil bidra til en god estetisk og miljømessig kvalitet:

Vurdering av bygget/anlegget sett i forhold til tomt og omgivelser

Det er ønskelig med en funksjonell arealdisponering der bygg, idrettsbaner, atkomstforhold, veier, parkering og grøntanlegg/beplantning inngår i en god og samlende helhet. Anleggene må i tilstrekkelig grad ta hensyn til omgivelsene, både når det gjelder innpassing i natur- og kulturlandskap og samspill med eksisterende bebyggelse i området rundt. Det er derfor viktig at eventuelle inngrep i naturen blir skånsomt utført, og at anlegget/bygget avsluttes mot terrenget på en god måte.

Anleggene bør ha nok areal til vegetasjon, beplantning og til buffersoner mot naboer. Det er viktig å ha et bevisst forhold til stedets egenart i forhold til bygningsstruktur, takformer, farger m.m. i omkringliggende bebyggelse.

Ved plassering på tomt må følgende *miljøforhold* vurderes:

- om lokalklima og vind vil påvirke energiforbruket
- om anlegget vil bli påvirket fra lokal luftforurensning eller støy
- om anlegget vil forårsake lokal forurensning eller støy
- om anlegget vil bli påvirket av radon og grunnforurensninger
- om anleggets plassering vil bidra til økt biltrafikk fordi det ligger langt fra kollektiv transport

Dokumentasjon som viser at miljøforhold har vært vurdert bør vedlegges søknaden.

Vurdering av estetiske og miljømessige kvaliteter av anlegget i seg selv

Gode romløsninger og forbindelseslinjer mellom rom:

Publikumsarealer, som inngangsparti og vestibyle, bør gis særlig omtanke i utformingen. Tilrettelegging for sosial kontakt.

Estetisk kvalitet i byggets eksteriør

God komposisjon av volumer, flater og materialer. For større idrettsbygg og -anlegg blir formmessig artikulering særlig viktig. Dette kan løses på flere måter:

- oppdeling av volumer, sprang i flater, fargesetting
- konstruktiv og formmessig dristighet
- særlig omsorg i utforming av viktige partier, som inngangsparti.

Tilbygg

Ved tilbygg til eksisterende hus blir det viktig å forholde seg til byggets opprinnelige karakter, vurdere hvilke estetiske elementer som bør beholdes og hva som bør/kan endres.

Gjennomtenkt ressursbruk

Tilrettelegging for fleksibel bruk og tilpasningsmuligheter ved fremtidige endringer.

Høy grad av arealeffektivitet vil bidra til redusert ressursforbruk i så vel bygge- som driftsfasen. Høy grad av arealfleksibilitet vil legge til rette for så vel fleksibel bruk som fremtidige endringer.

Materialbruk må vurderes ut fra funksjonelle og estetiske hensyn, og ut fra FDVU-kostnader (holdbarhet over tid). Bygningsmaterialer skal være bestandige og miljøvennlige. Dette vil bidra til å sikre et godt inneklima.

Stoffer som er omtalt på A og B listen (jf. St. meld. nr 58(1996-97)) skal unngås i idrettsanlegget og for stoffer som er omtalt på SFTs OBS-liste bør andre stoffer være vurdert. Bruk av Svanemerkede byggevarer eller byggevarer som tilfredsstillende slike krav, bør prioriteres. For de øvrige byggevarerne bør det foreligge en miljødeklarasjon.

Energi

Energibruken må vurderes ut fra både energifleksibilitet og energieffektivitet. De valgte energiløsningene skal i størst mulig grad være basert på fornybare energikilder. Bruk av vannbåren varme er et viktig bidrag til høy energifleksibilitet ved at lokale fornybare energikilder kan brukes til å varme vannet som sirkulerer i systemet. Bruk av varmpumper er et viktig bidrag til god energieffektivitet og god driftsøkonomi i idrettsanlegg.

Avfall

Avfallsmengdene reduseres mest effektivt gjennom prosjektering og en bevisst holdning til avfallet fra bygging av nye idrettsanlegg. Tilsvarende holdning til avfallsprodukter er nødvendig ved rehabilitering eller riving av eldre anlegg.

Det skal foreligge en avfallsplan for både byggefasen og driftsfasen ved bygging av nye idrettsanlegg, samt krav om avfallsminimerende tiltak i byggeperioden. Det skal i tillegg foreligge både miljøsanerings- og avfallsminimerende tiltak i byggeperioden. Vannbesparende armaturer sparer både energi og vann.

2.8 Tilskuddets størrelse

2.8.1 Tilskuddsbeløp

Hovedregel

Der ikke annet er bestemt, kan det ytes tilskudd til ordinære anlegg inkludert rehabilitering på inntil 1/3 av godkjent kostnad. Maksimalt tilskuddsbeløp er kr 700 000.

For enkelte anleggstyper er det fastsatt særskilte maksimale tilskuddsbeløp.

Satsene benyttes på anlegg som får førstegangstildeling i 2008. Anlegg som har fått førstegangstildeling, kan søke om restbeløp i henhold til tilskuddsbrevet.

For anlegg som er ferdigstilt skal regnskap vedlegges.

Merk:

- Samlet statlig tilskudd kan ikke overstige 50 % av godkjent kostnad i søknaden.
- Summen av offentlige tilskudd (kommunale, fylkeskommunale og statlige midler inklusiv spillemidler) kan ikke utgjøre et høyere beløp enn kontantutgiftene i godkjent kostnadsoverslag.

Nedre grense for godkjent kostnad

Der ikke annet er bestemt utgjør kr 150 000 nedre grense for godkjent kostnad ved beregning av tilskudd.

For kart er nedre grense for godkjent kostnad kr 75 000.

For nærmiljøanlegg og anlegg for friluftsliv i fjellet gjelder egne regler, se kap. 3 og 4.

2.8.2 Særlige tilskuddssatser

- I. Anlegg i kommuner i Troms og Finnmark kan få et tillegg på 25 % av ordinært tilskudd.
- II. Anlegg i kommuner i Nordland og Namdalen kan få et tillegg på 20 % av ordinært tilskudd.
- III. Anlegg i kommuner som ikke er omfattet av pkt I eller II med færre enn 2000 innbyggere og som ikke har fri inntekt på mer enn 50 % over landsgjennomsnittet, gis tilskudd på 10 % utover ordinært tilskudd til bygging av små flerbrukshaller og små svømmehaller (se vedlegg 3).
- IV. Ved gjentatt søknad beholdes den særlige tilskuddssats som gjaldt det år første deltilskudd ble gitt.

2.8.3 Særskilt tilskudd ved større interkommunale idrettsanlegg

Det kan søkes om ekstra tilskudd på inntil 20 % av ordinær tilskuddssats til større interkommunale idrettsanlegg, forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:

1. Anlegget er et større kostnadskrevende anlegg, f.eks. svømmeanlegg eller flerbrukshall. Andre anlegg vurderes særskilt.
2. Det er inngått bindende skriftlig avtale mellom to eller flere kommuner vedrørende investering og drift. Avtalen må inneholde følgende elementer:
 - a) Hver deltagende kommune bidrar med minimum 5 % av godkjent kostnad. Kommunenes bidrag må dokumenteres.
 - b) Det kreves skriftlig driftsavtale på minimum 20 år mellom deltagende kommuner, hvor kommunene forplikter seg til å bidra økonomisk til driften av anlegget. Bidraget må være i samsvar med kommunens bidrag etter pkt. a).

Kultur- og kirke departementet godkjenner om anlegg oppfyller vilkårene ovenfor. Søknad sendes departementet innen **1. desember 2007**.

I særlige tilfeller kan departementet dispensere fra ovennevnte krav.

2.8.4 Tilskuddsgrupper

Generelt

Innledning

Til de enkelte anlegg kan det knyttes detaljbestemmelser eller forhold en bør være særlig oppmerksom på. For enkelte anleggstyper er det oppført tilskudd etter særskilt vurdering av departementet. Her må det tas kontakt med departementet for å få klarlagt hvor mye det kan søkes om.

For anleggstyper og -størrelser som ikke er oppført, tas det kontakt med departementet for å avklare mulighetene for tilskudd.

Definisjoner

Alle tilskudd beregnes ut fra *godkjent kostnad*.

Aktivitetsflaten er spilleflate pluss sikkerhetssone.

Garderobesett er to garderober pluss dusjrom.

Særskilt vurdering gjøres av departementet og kan gjelde spesielle anlegg og/eller størrelse på tilskuddsbeløp.

Kjøp eller innredning av eksisterende anlegg

Det kan søkes om tilskudd til kjøp og/eller innredning av eksisterende anlegg, både de som tilfredsstillter og de som ikke tilfredsstillter konkurransekravene til takhøyde og aktivitetsflate. Dimensjonering/utforming av garderobeanlegg og tilpassing for funksjonshemmede må tilfredsstillte dagens krav.

Tilskudd: etter særskilt vurdering av departementet.

Idrettshus

Med idrettshus forstås bygg med enheter for følgende funksjoner:

- Klubbhus inkl. rom for møter og arrangement.
- Garderobehus
- Hus for vedlikeholds-, drifts- og idrettsmateriell

Huset skal betjene et idrettsanlegg og som hovedregel være oppført som eget bygg. Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000 pr enhet. Kostnadene for de 3 enhetene vurderes separat.

Eventuelle enkle start- og tidtakerbuer skal normalt inngå som en del av anlegget.

Ekstra garderobesett

Det kan gis et tillegg på kr 500 000 i tilskudd til hvert garderobesett utover to, dersom behov kan dokumenteres.

Lysanlegg

Det kan ytes tilskudd til lysanlegg for alle utendørsanlegg.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Anlegg for funksjonshemmede

Det er en forutsetning at alle idrettsanlegg som blir tildelt spillemidler skal være tilgjengelig for alle og ha en best mulig universell utforming. Tilskudd til anlegg som primært skal brukes av funksjonshemmede fastsettes etter særskilt vurdering fra departementet.

Tilgjengelighet for funksjonshemmede til eldre idrettsanlegg

Det kan søkes om spillemidler til ombygging av anlegg for å tilfredsstillere kravene til tilgjengelighet for funksjonshemmede. I planene for ombygging av anlegget må det legges stor vekt på at det blir en tilfredsstillende helhetsløsning og at ikke bare deler av anlegget blir forbedret.

Tilskuddets størrelse: 50 % av godkjente kostnader inntil kr 700 000.

Flerbrukshaller

Aktivitetsflate 16 x 24 m

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 4 000 000. Beløpet inkluderer 2 sett garderober og styrketreningsrom.

Aktivitetsflate 23 x 44 m

Tilskudd 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 7 000 000. Beløpet inkluderer 2 sett garderober og styrketreningsrom.

Andre størrelser etter særskilt vurdering av departementet.

Andre anleggstyper i flerbrukshall

Andre anleggstyper, som f.eks. skytebane (min. 4 skiver) og styrketreningsrom over 150 m² som bygges i forbindelse med hallanleggene, kan det gis følgende tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000, der ikke annet er bestemt.

Sosiale rom i flerbrukshaller

Det kan ytes tilskudd til rom for åpen sosial aktivitet/treffsteder i tilknytning til flerbrukshaller. Kafé og vranglearealer regnes ikke som sosiale rom.

Tilskudd: 1/3 inntil kr 400 000.

Minste størrelse er 100 m², men for de mindre hallene kan det etter særskilt vurdering av departementet aksepteres mindre enn 100 m².

Rehabilitering av dekker i flerbrukshall

Det kan gis tilskudd til rehabilitering av dekker i flerbrukshall:

1 normal aktivitetsflate (23 x 44 m) tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 500 000

2 normale aktivitetsflater tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 900 000

Fotball- og friidrettsanlegg

Stadionanlegg

Naturgress fotballbane og 6 grus rundløpsbaner for friidrett.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 1 400 000, fordelt med kr 700 000 for hver enhet.

Naturgress fotballbane og fast banedekke for friidrett, 6 rundløpsbaner.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 2 200 000 fordelt med inntil kr 700 000 på fotballbanen og kr 1 500 000 til friidrettsdelen (inkl. underbygging).

Husk at naturgress fotballbane krever avlastningsbane.

Ved mindre eller større areal reduseres/økes tilskuddet forholdsmessig.

Kunstgress fotballbane og fast banedekke for friidrett vurderes særskilt av departementet.

Delanlegg for friidrett

Sprintbane, hoppfelt og kastfelt.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Fotball-/treningsanlegg (grus og naturgress)

Fotballbane, minstemål 45 x 90 m spilleflate pluss sikkerhetssone, anbefalt størrelse 64 x 100 m, som gir plass til to minibaner. Minibane 40 x 60 m spilleflate pluss sikkerhetssone. Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Kunstgress for fotball, inkl. lysanlegg

Spilleflate 64 x 100 m (kunstgressflate 68 x 106 m) inkl. underbygging og lysanlegg.

Tilskudd: 1/3 inntil kr 2 500 000 (baner som har tilfredsstillende lysanlegg:

1/3 av godkjent kostnad inntil kr 2 200 000).

Mindre areal: etter særskilt vurdering av departementet.

Spilleflate 40 x 60 m (kunstgressflate 44 x 66 m) inkl. underbygging og lysanlegg.

Tilskudd: 1/3 inntil kr 1 000 000

(Baner som har tilfredsstillende lysanlegg: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 900 000).

Dette er den minste bane for organisert fotball som det normalt gis tilskudd til.

Kunstgress skal tilfredsstillende gjeldende funksjonskrav.

For mindre baner: se nærmiljøanlegg, pkt. 3.

Undervarme

Tilskudd til undervarme på grus- og kunstgressbaner: etter særskilt vurdering av departementet.

Det gis ikke tilskudd til undervarme på naturgress.

Fotballhaller

Spilleflate 40 x 60 m pluss sikkerhetssone og 2 sett garderobes.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 3 700 000.

Andre størrelser etter særskilt vurdering av departementet.

Friluftslivsanlegg

Generelle merknader

Denne kategorien omfatter anlegg som f.eks. dagsturhytter, turveier, turløyper og turstier. Det legges vekt på at anleggene i størst mulig grad skal kunne brukes på helårsbasis.

Utendørs badeplasser omfattes ikke av spillemiddelordningen, men det kan søkes om tilskudd til aktivitetsområder og/eller sanitæranlegg knyttet opp mot badeplasser.

Spesielt for funksjonshemmede nevnes baderamper for utkjøring av rullestoler. For brygger/flytebrygger og båthus, se Vannsportanlegg.

Turveier, turløyper og turstier

Turveier er flerfunksjonelle traseer med høy utnyttelsesgrad for ferdsel til fots, med sykkel, barnevogn eller rullestol. De har stor grad av opparbeiding, gir god fremkommelighet, må tåle kjøring med vedlikeholdsmaskiner og skal ha et fast og jevnt toppdekke. Partier kan være spesielt tilrettelagt for rullestol/ rulleski.

Tilskudd: 50 % av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

For nærmere definisjon av turvei, se vedlegg 2.

Turløyper er traseer som er ryddet, merket og gjort godt fremkommelig for skiløpere og for løypemaskiner og nødvendig vedlikeholdsutstyr. De har en større grad av opparbeiding av grunnen enn en tursti (god bæreevne), har et jevnt toppdekke og er normalt grøftet / har stikkrenner.

Tilskudd: 50 % av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

For nærmere definisjon av turløype, se vedlegg 2.

Det kan ytes tilskudd til lysanlegg for turveier og turløyper.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Turstier er traseer primært for ferdsel til fots. Traseen er ryddet, merket og med en begrenset grad av opparbeiding. Turstien er som oftest knyttet til natur- og friluftsområder og fremkommeligheten, i forhold til en vanlig sti, forbedret ved å lede bort overvann, bygge klopper/mindre bruer og kavler.

For nærmere definisjon av tursti, se vedlegg 2.

Dersom turstien skal tilrettelegges for skigåing må grunnen bearbeides.

Søker må i utgangspunktet ha eiendomsrett til grunnen under anlegget, festerett eller leieavtale på minimum 20 år. For turveier må avtalen være tinglyst. Dette gjelder ikke hvor anlegget er plassert på kommunal eller fylkeskommunal grunn. For nærmere informasjon om hvilke krav som gjelder for det enkelte søknadsobjekt, se vedlegg 2.

Tilskudd: 50 % av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Turveier, turløyper og turstier må være inntegnet på kart. Av kartet skal det fremgå hvor arbeidet skal utføres.

Dagsturhytter

Hytter som primært er ment som turmål for dagsturer. Disse hyttene kan ligge både ved sjøen og i innlandet. Rom og fasiliteter beregnet på overnatting er ikke tilskuddsberettigete og kan ikke tas med i beregningsgrunnlaget for tilskudd. Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Sanitæranlegg

Det kan gis tilskudd til etablering av sanitæranlegg (toalett og/eller dusj) som er knyttet opp til et aktivitetsanlegg. Tilskudd med 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Sjøsportkart

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Turkart

Kart til turbruk sommer og vinter. Målestokk: 1:20 000 – 1: 100 000.
Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Løyper med fast dekke

Løypene spesielt beregnet på funksjonshemmede inngår i kategorien *turveier*. Løypene bør ha en lengde på min. 1 km.

Golfanlegg

Golfbaner

9 hull:	tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 2 000 000
18 hull:	tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 4 000 000
Korthullsbaner:	tilskudd: særskilt vurdering av departementet
Øvingsområde:	tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000
Vanningsanlegg:	tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000
Mindre anlegg:	tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000

Isanlegg (kunstis)

Bandybane

Aktivitetsflate 64 x 108 m.
Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 4 000 000.

Hurtigløpsbane

Mål: 400 m rundløpsbane.
Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 3 500 000.

Bandy- og hurtigløpsanlegg

Bandybane: 64 x 108 m og 400 m rundløpsbane for hurtigløp.
Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 6 500 000.
Andre banemål etter særskilt vurdering av departementet.

285 m rundbane med bandybane

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr. 4 000 000.

Curlinghall

Tilskuddssatser:

Curlinghall med 2 baner: 1/3 inntil kr 2 000 000

Curlinghall med 4 baner: 1/3 inntil kr 3 500 000

Curlinghall med flere enn 4 baner vurderes særskilt av departementet.

Ishockey, utendørs kunstis

Spilleflate 30 x 60 m.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 1 500 000.

Utendørs kunstisflater

Minste areal 900 m². Lysanlegg må være inkludert.

Tilskudd som nærmiljøanlegg, se punkt 3.1.8.

Ishall

Spilleflate 30 x 60 m.

Beløpet inkluderer 2 sett garderober og publikumsbeskyttelse.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 6 000 000.

Styrketreningsrom

Styrketreningsrom på minimum 50 m² i tilknytning til ishall kan det ytes et tilskudd på 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 300 000.

Sosiale rom

Det kan ytes tilskudd til rom for åpen sosial aktivitet/treffsteder i tilknytning til ishaller.

Minste størrelse er 100 m².

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 400 000.

Klatreanlegg

Klatrehall

Hallen skal bygges som separat hall kun avsatt til klatring eller i tilknytning til en annen hall, for eksempel flerbrukshall. Klatrehallen må ha min. 200m² klatrevegg med høyde min. 10 m.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 2 500 000.

Klatrevegg /buldrevegg

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Klatreruter i fjellvegger

Klatreførere. Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Sikring av klatreruter (sikringsbolter etc.). Tilskudd: 1/3 inntil kr 700 000.

Luftsportanlegg

Anlegg for motorfly, mikrofly, seilflyging, fallskjermhopping, hanggliding/paragliding og modellfly.

Start og landingsstriper:

Tilskudd etter særskilt vurdering av departementet.

Motorsportanlegg

Kartingbane, trial, snøscooterbane, motocrossløype, bilcrossbane, crosscartbane, rallycrossbane og bane for radiostyrt bil:

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Baneracing, roadracing, speedwaybane og longtrack:

Tilskudd etter særskilt vurdering av departementet.

Orienteringskart

Målestokk: Orienteringskart skal forhåndsgodkjennes av kommunen.

For kontroll i forbindelse med sluttutbetaling av spillemidler, se pkt. 6.2.2.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Rideanlegg

Ridehall

20 x 42 m tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 1 000 000.

20 x 60 m tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 1 500 000.

Det kan i tillegg søkes om tilskudd til garderober begrenset til 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 500 000.

Stall

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000 for inntil 30 stallplasser. Større staller etter særskilt vurdering av departementet.

Utendørsbaner

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Ridesti

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Samiske idretter

Anlegg for reinkappkjøring

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Anlegg for lassokasting

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Skianlegg

Generelt

Tilskudd til skiheiser/skitrekk forutsetter at det foreligger konsesjon fra fylkesmannen og driftstillatelse fra Taubanetilsynet (Det Norske Veritas). Sluttutbetaling krever at det er gitt driftstillatelse for heis/trekk.

Slalåmbakker/storslalåmbakker

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000 på hver av enhetene bakke/skitrekk.

Super G og utforløyper

Tilskudd etter særskilt vurdering av departementet.

Snowboard- og/eller freestyleanlegg

Tilskudd etter særskilt vurdering av departementet.

Hoppbakker

Selve bakken inkludert dommertårn, hoppmålertrapp, løpertrapp, trenertribune.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Bakker med K=75 m og større etter særskilt vurdering av departementet.

Plast i hoppbakker

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Skitrekk i hoppbakke

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Langrennsanlegg

Stadion, sprinttrasé og løyper (traséarbeid) i tilknytning til permanent stadion. De ulike anleggsheter i forbindelse med et langrennsanlegg kan vurderes som separate søknader.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Skiskytteranlegg

I et skiskytteranlegg inngår start-/målområde, skytebane, strafferunde og vekslingsfelt.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Skiorienteringskart

Målestokk: Orienteringskart skal forhåndsgodkjennes av kommunen.

For kontroll i forbindelse med sluttutbetaling av spillemidler, se pkt. 6.2.2.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Snøproduksjonsutstyr

Det kan gis tilskudd til snøkanoner, pumper, vannbasseng, tilførselsledninger og annet utstyr som er nødvendig for snøproduksjon.

Nødvendige offentlige tillatelser/konsesjoner må foreligge før spillemidler kan utbetales.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Skyteanlegg

Det kan gis tilskudd til alle typer skyteanlegg inkl. elektroniske skiver. Dette gjelder også anlegg eid av lag og foreninger tilsluttet Det Frivillige Skyttervesen (DFS) og Norges Jeger- og Fiskerforbund.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Tilskudd til 50 m innendørs skytebane etter særskilt vurdering av departementet.

Der det ytes tilskudd gjennom DFS tildelt over forsvarsbudsjettet, jf. lov om statsbidrag til anlegg mv. av skytebaner av 5. april 1974, skal sum tilskudd av spillemidlene og eventuelle tilskudd gjennom DFS ikke utgjøre mer enn 50 % av godkjente kostnader.

Det kreves godkjenning fra lokal politimyndighet.

Svømmeanlegg

Utendørs svømmeanlegg

Tilskudd etter særskilt vurdering av departementet.

Innendørs svømmeanlegg

Inkl. garderobesrom, styrketreningsrom og nødvendige tilleggsrom

Basseng (opplæringsbasseng)	12,5 x 8,5 m	Tilskudd: 1/3 inntil kr 2 000 000
Basseng (treningsbasseng)	25,0 x 12,5 m	Tilskudd: 1/3 inntil kr 8 000 000
Basseng (konkurranserbasseng)	25,0 x 15,5 m	Tilskudd: 1/3 inntil kr 10 000 000
Basseng større enn 25 m:		Tilskudd etter særskilt vurdering av departementet

Opplæringsbasseng i tillegg til vanlig basseng, minimum 12,5 x 8,5 m, kan gis tilskudd på 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 1 200 000.

Det gis tilskudd på 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 100 000 til etablering av rullestolrampe i tilknytning til svømmebasseng. Det er forutsatt at rampen plasseres utenfor og i tillegg til bassenget slik at vannareal/bane ikke tas i bruk til rampen.

Styrketreningsrom

Styrketreningsrom på minimum 50 m² i tilknytning til svømmebasseng kan gis et tilskudd på 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 300 000.

Hev- og senkbare bunner

Det kan gis tilskudd til hev- og senkbare bunner i basseng med 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Sikkerhets-/overvåkningsutstyr

Det kan gis tilskudd til etablering av sikkerhets- og overvåkningsutstyr i basseng/bassengrom med 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Stup

Tillegg for stupeanlegg i tilknytning til basseng:

1 m svikt, 3 m fast: Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 300 000

1 m svikt, 3 m svikt og 5 m fast: Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 600 000

Stupeanlegg i eget basseng og andre høyder vurderes særskilt av departementet.

Sosiale rom

Det kan ytes tilskudd til rom for åpen sosial aktivitet/treffsteder i tilknytning til svømmehaller. Minste størrelse er 100 m². For mindre haller kan det etter særskilt vurdering av departementet aksepteres mindre enn 100 m².

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 400 000.

Ikke tilskuddsberettigete elementer

Det ytes ikke tilskudd til solarium, boblebad, bølgemaskin, rutsjebane eller lignende.

Fritidsbad

Andre typer bad etter særskilt vurdering av departementet.

Tennisanlegg

Tennishall

Tilskuddssatser:

Tennishall med 1 bane: Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000

Tennishall med 2 baner: Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 1 200 000

Tennishall med 3 eller 4 baner: Tilskudd etter særskilt vurdering av departementet.

Garderobesett: Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 500 000.

Tennisbaner (utendørs)

Tilskudd: Opptil 4 baner, 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

For flere baner etter særskilt vurdering av departementet.

Vannsportanlegg

Båthus for kajaker, robåter, seilbåter

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Brygge/flytebrygge for padling, roing, seiling og vannski

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Kajakkanlegg

Anlegg for konkurransepadling.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Roanlegg

Anlegg for konkurranseroing.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Utsettingsrampe i tilknytning til vannsportanlegg

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

Vannskianlegg

Anlegg for konkurranser.

Tilskudd: 1/3 av godkjent kostnad inntil kr 700 000.

3. BESTEMMELSER FOR NÆRMILJØANLEGG

3.1 Almennelige bestemmelser

Der ikke annet er bestemt gjelder de generelle vilkårene for tildeling av spillemidler til ordinære anlegg for idrett og fysisk aktivitet, se kapittel 2.

3.1.1 Definisjon

Med nærmiljøanlegg menes anlegg eller område for egenorganisert fysisk aktivitet, hovedsakelig beliggende i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder. Med nærmiljøanlegg menes kun utendørsanlegg.

3.1.2 Krav til søker

Søkere om tilskudd til nærmiljøanlegg, se pkt. 2.4.1. For borettslag og velforeninger gjelder ikke kravet om forhåndsgodkjenning av vedtekter når søknaden gjelder nærmiljøanlegg.

3.1.3 Krav om eiendomsrett eller feste-/leierett

Søker må ha tinglyst eiendomsrett til grunnen under anlegget, tinglyst festerett til grunnen under anlegget eller tinglyst leieavtale på minimum 20 år. For mindre kostnadskrevenne nærmiljøanlegg er kravet minimum 10 år. Dette gjelder ikke hvor anlegget er plassert på kommunal eller fylkeskommunal grunn.

Kopi av tinglyst feste-/leieavtale samt kopi av bekreftet utskrift fra grunnboken skal følge søknaden.

I helt spesielle tilfeller kan departementet, etter søknad, dispensere fra dette kravet. Søknadsfrist er **15. november 2007**.

3.1.4 Krav til anlegget

Området skal være fritt allment tilgjengelig og beregnet for egenorganisert fysisk aktivitet, primært for barn og ungdom (6-19 år), men også for lokalbefolkningen for øvrig. Det er et krav at nærmiljøanleggene som hovedregel er tilgjengelige for funksjonshemmede. Nærmiljøanlegg skal ikke dekke behovet for anlegg til organisert idrettslig aktivitet eller ordinære konkurranser i idrett. Nærmiljøanlegg kan lokaliseres i tilknytning til et skoleanlegg og/eller idrettsanlegg. Ved samlokalisering med idrettsanlegg gjelder som nevnt over, at nærmiljøanlegget skal være for egenorganisert fysisk aktivitet og at anlegget skal stå åpent etter skoletid.

Anleggseier har ansvar for sikkerhet ved anleggene.

3.1.5 Ikke tilskuddsberettigete elementer

Rene redskapslekeplasser (sandkasser, husker, sklier, vipper, klatrehus osv.) faller utenfor ordningen.

Personlig utstyr og forbruksmateriell (baller, racketer osv.) er ikke tilskuddsberettigete.

3.1.6 Generelle merknader

Det oppfordres til dialog mellom lokale frivillige organisasjoner, eksempelvis idrettslag, og skole ved bygging av nærmiljøanlegg i tilknytning til skolens utearealer. Dette som et ledd i utvikling av gode sosiale møteplasser i lokalsamfunnene.

3.1.7 Krav til driften av anlegget

Åpent for idrettslig aktivitet

Anleggseier plikter å holde anlegget åpent for egenorganisert idrettslig/fysisk aktivitet.

- Nærmiljøanlegg: i 20 år fra ferdigstillelse av anlegget.
- Mindre kostnadskrevenende nærmiljøanlegg: i 10 år fra ferdigstillelse av anlegget

Dette innebærer plikt til å drive på årsbasis eller, for de aktiviteter som er sesongrelaterte, på sesongbasis.

Dersom anlegget blir midlertidig stengt for 3 måneder eller mer, plikter anleggseier på forhånd å orientere departementet. Denne plikten påhviler også kommunen.

Departementet har rett til å sette vilkår for slik midlertidig stengning av anlegget. Blir anlegget ikke åpnet i løpet av seks måneder, regnes stengningen som mislighold, med mindre det foreligger skriftlig godkjenning fra departementet for en forlenget stengning.

Dersom den fremtidige drift av anlegget er truet, skal anleggseier uten ugrunnet opphold orientere departementet om dette. Denne plikten påhviler også kommunen.

Andre krav til driften av anlegget

Øvrige krav til driften av anlegget følger av pkt. 2.5.

3.2 Ordinære nærmiljøanlegg

3.2.1 Tilskuddsberettigede anleggstyper/elementer

Følgende anleggstyper/elementer er tilskuddsberettigete innenfor nærmiljøanleggsordningen:

- Flerbruksområder, inntil 2400 m². Alle typer underlag (tilrettelagt for f.eks. ballspill, hopp, løp, kast og turnaktiviteter).
- Skileikanlegg.
- Skateboard/rullebrettbane/inline hockey.
- Hoppbakker med mindre K enn 20 m.
- Tursti/turløype lengre enn 500 m.
- Mindre skibakker med høydeforskjell under 30 m.
- Utendørs klatrevegg/buldrevegg.
- Ballvegg/ballbinge.
- Streetbasketanlegg.
- BMX/offroad/trick/ferdighetsløype.
- Kunstisflate (minimum 900 m², maksimum 2400 m²).
- Nærmiljøkart.
- Vanningsanlegg/vannkum i tilknytning til balløkker/flater for islegging til skøyteaktiviteter vinterstid.
- Sandvolleyball.
- Faste bordtennisbord.
- Godkjente minimalbur.
- Nettstativ.
- Stativ for basketball.
- Lysanlegg i eldre anlegg.
- Vant.
- Mindre golfanlegg (inntil 6 hull, lengde inntil 250 m). I den grad det lar seg gjøre uten at vesentlige kostnader påløper, bør anleggene tilrettelegges for f.eks. skileik om vinteren.

Det forutsettes at eventuelle lysanlegg er inkludert i det enkelte anlegget.

Det understrekes at anleggseier har ansvar for sikkerheten ved anleggene.

3.2.2 Teknisk krav og godkjenning

Teknisk oppbygging av areal for nærmiljøanlegg bør, så langt det er mulig, følge gjeldende anbefalinger for teknisk oppbygging av tilsvarende ordinære idrettsanlegg. Det er også utarbeidet egne veiledere for enkelte anleggstyper som f.eks. skileikanlegg og sandvolleyballbaner. Det anbefales at disse benyttes ved utforming av anleggene.

For nærmiljøkart anbefales det at Norges Orienteringsforbunds kartnorm følges.

Planene skal forhåndsgodkjennes i kommunen før byggearbeider igangsettes. Det understrekes at aktivitet i nærmiljøanleggene vil medføre støy som i boligområder kan være sjenerende for naboer. Planene bør derfor vurderes spesielt i forhold til Plan- og bygningslovens bestemmelser for plassering av slike anlegg. Helse- og omsorgsdepartementet har utarbeidet en støyveileder for bygging av nærmiljøanlegg, med det formål å forebygge og redusere støy fra anleggene (www.regjeringen.no/upload/kilde/hod/bro/2006/0001/ddd/pdfv/302579-stoyveileder.pdf)

3.2.3 Tilskuddsbeløp og beløpsgrense

Grunnlag for tilskudd er begrenset oppad til kr 400 000. Nedre godkjente kostnadsramme er kr 80 000.

Det kan gis tilskudd på inntil 50 % av godkjent kostnad, begrenset oppad til kr 200 000. Tilskuddsbeløpet må være større enn kr 40 000.

Til utendørs kunstisflate kan det gis tilskudd på inntil 50 % av godkjent kostnad, begrenset oppad til kr 1 200 000.

Det kan søkes om spillemidler inntil tre omganger (tre byggetrinn). Maksimalt tilskuddsbeløp til ett enkelt anleggssted vil altså være kr 600 000 (godkjent kostnad kr 1 200 000).

Merk:

- Særlige tilskuddssatser (jf. punkt 2.8.2) gjelder ikke for nærmiljøanlegg.
- Samlet statlig tilskudd kan ikke overstige 50 % av godkjent kostnad.
- Summen av offentlige tilskudd (kommunale, fylkeskommunale og statlige midler inklusiv spillemidler) kan ikke utgjøre et høyere beløp enn kontantutgiftene i godkjent kostnad.

3.2.4 Krav til søknaden

Søknaden skal leveres på komplett utfylt søknadsskjema for nærmiljøanlegg V-0081. Følgende vedlegg skal følge søknaden:

Vedlegg 1:	Forhåndsgodkjente planer med behovsoppgave for anlegget.
Vedlegg 2:	Detaljert kostnadsoverslag.
Vedlegg 3:	Finansieringsplan – med redegjørelse og dokumentasjon for de enkelte poster.
Vedlegg 4:	Plan for bruk, med budsjetterte utgifter og inntekter.
Vedlegg 5:	Kopi av bekreftet grunnboksutskrift for grunnen der anlegget skal bygges. Ved avtale om feste/leie kreves også kopi av tinglyst feste-/leieavtale på minimum 20 år.

Se pkt. 2.4.12 for utdypende forklaring.

Kommunen skal fylle ut søknadsskjemaets side 4.

Det vises til kap. 1.3 vedrørende innføring av nytt system for søknads- og saksbehandling, med mulighet for bruk av elektronisk søknadsskjema.

3.2.5 Beregning av dugnad

Dugnadsarbeid skal fremgå i en egen dugnadsoversikt utarbeidet med utgangspunkt i de arbeider som etter kostnadsoverslaget skal utføres på dugnad. Verdien av dugnadsarbeidet beregnes av kvalifisert fagperson (f.eks. kostnadsvurdering/anbud fra kommune eller firma (entreprenør, håndverker e.l.)).

Det er ikke anledning til å beregne merverdiavgift på dugnad.

Se nærmere pkt. 5.6.

3.2.6 Nærmiljøanlegg i kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet

Nærmiljøanlegg med en kostnadsramme over kr 80 000 skal være med i en kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet. Nærmiljøanlegg kan tas inn i planen ved rullering av handlingsprogrammet.

Det forutsettes ikke at nærmiljøanlegg med en total kostnadsramme under kr 80 000 er ført opp i handlingsprogrammet. Slike anlegg bør likevel være omtalt i planen.

3.3 Mindre kostnadskrevenne nærmiljøanlegg

3.3.1 Tilskuddsberettigete elementer

Det foretas en fortløpende skjønnsmessig vurdering i fylkeskommunene.

3.3.2 Tilskuddsbeløp og beløpsgrense

Godkjent kostnad er begrenset oppad til kr 80 000. Nedre godkjente kostnadsramme er kr 20 000.

Det gis støtte med inntil 50 % av godkjent kostnad, begrenset oppad til kr 40 000. Tilskuddsbeløpet kan ikke være mindre enn kr 10 000.

3.3.3 Saksgang

Støtte til mindre kostnadskrevenne nærmiljøanlegg kan søkes gjennom hele året. Søknaden sendes direkte til fylkeskommunen. Søker fyller ut søknads- og regnskapsskjema (V-0902), tar kopi og videresender originalen til kommunen. Kommunen fyller ut geodata og underskriver på side 4 og videresender søknad til fylkeskommunen. Dersom søker får positiv tilbakemelding fra fylkeskommunen, føres regnskapet på kopi av søknadsskjema. Midlene utbetales etter at revidert regnskap er mottatt i fylkeskommunen.

Behandlingstid i fylkeskommunen: Hovedregel: inntil 5 uker.

Det vises til kap. 1.3 vedrørende innføring av nytt system for søknads- og saksbehandling, med mulighet for bruk av elektronisk søknadsskjema.

3.3.4 Krav til søknaden

Det er utarbeidet eget forenklet søknads- og regnskapsskjema.

Følgende vedlegg skal følge skjemaet:

- Vedlegg 1: Situasjonsplan (anlegget tegnet inn på kart) og tegninger som viser oppbygning av anlegget.
- Vedlegg 2: Finansieringsplan – med redegjørelse og dokumentasjon for de enkelte poster.
- Vedlegg 3: Enkel plan for bruk, med budsjetterte utgifter og inntekter.
- Vedlegg 4: Kopi av bekreftet grunnboksutskrift for grunnen der anlegget skal bygges. Ved avtale om feste/leie kreves også kopi av tinglyst feste-/leieavtale på minimum 10 år.

Se pkt. 2.4.12 for utdypende forklaring.
Skjemaet skal undertegnes av kommunen.

Det settes korte frister for gjennomføring av de enkelte anlegg. Fristen, som fastsettes av fylkeskommunen, vil variere fra 1-9 måneder, avhengig av årstid for tilsagn og anleggets kompleksitet. For anlegg som ikke blir ferdig innenfor fastsatt frist trekkes tildelte midler tilbake.

Den enkelte fylkeskommune har ansvar for å følge opp dette punktet. Kommunen har ansvar for å registrere anlegget i Kultur- og kirkedepartementets register for idrettsanlegg og spillemiddelsøknader når det er ferdig. For øvrig er det ikke et krav om at mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg skal tas inn i kommunal plan for anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet. Det oppfordres imidlertid til at kommunene omtaler anleggene med hensyn til prioritering.

4. BESTEMMELSER FOR ANLEGG FOR FRILUFTSLIV I FJELLET

4.1 Alminnelige bestemmelser

Der ikke annet er bestemt gjelder de generelle vilkårene for tildeling av spillemidler til idrettsanlegg.

4.2 Krav til søker

Søkere om tilskudd til anlegg for friluftsliv i fjellet kan være foreninger tilsluttet Den Norske Turistforening (DNT), samt andre frivillige foreninger med tilsvarende formål som DNT. For sammenslutninger som ikke er tilsluttet DNT, skal vedtektene forhåndsgodkjennes av departementet.

4.3 Krav om eiendomsrett eller feste-/leierett

Søker må ha tinglyst eiendomsrett til grunnen under anlegget, tinglyst festerett til grunnen under anlegget eller tingslyst leieavtale på minimum 40 år. Krav om tinglysning gjelder ikke hvor anlegget er plassert på kommunal, fylkeskommunal eller statlig grunn.

Ved remerking av stier eldre enn 50 år må grunneier varsles og gis anledning til å uttale seg om tiltaket. Ved nymerking av løyper og remerking av løyper yngre enn 50 år, må det foreligge tillatelse fra grunneier.

Kopi av tinglyst feste-/leieavtale samt kopi av bekreftet utskrift fra grunnboken skal følge søknaden.

I helt spesielle tilfeller kan departementet, etter forutgående skriftlig søknad, dispensere fra disse kravene. Søknadsfrist er **15. november 2007**.

4.4 Tilskuddsberettigete elementer

Det kan søkes om tilskudd til overnattingshytter og sikringshytter som ligger i tilknytning til rutenettet i fjellet, og til løypetiltak - opparbeiding av stier og løyper.

Overnattings- og sikringshytter: Det kan søkes om tilskudd til investeringer i bygg som ligger i tilknytning til rutenettet i fjellet. Det kan også søkes om tilskudd til ombygging, utvidelse og rehabilitering. Det kan ikke søkes om tilskudd til vedlikehold og drift. Det kan heller ikke søkes om tilskudd til grunnerverv.

Løypetiltak: Det kan søkes om tilskudd til opparbeiding av stier og løyper, herunder bl.a. hvilebuer og uværsskur, klopper, bruer og andre muligheter for passering av elver, varding, skilting og rødmerking.

4.5 Tilskuddsbeløp og beløpsgrense

Nedre grense for godkjent kostnad er kr 150 000 for overnattings- og sikringshytter og kr 20 000 per løypetiltak.

Til overnattingshytter kan det søkes om tilskudd på inntil 1/3 av godkjent kostnad, begrenset oppad til 1,5 mill. kroner. Departementet vurderer hvert hyttetun som eget søknadsobjekt. Beløpsgrensen gjelder således for samtlige bygg på hyttetunet, med unntak av sikringshyttene.

Til sikringshytter og løypetiltak kan det søkes om tilskudd på inntil 50 % av godkjent kostnad.

For særlig kostnadskrevende byggeprosjekter fastsettes tilskuddet etter særskilt vurdering av departementet.

4.6 Krav til søknaden

Søknaden må inneholde utfyllende opplysninger og dokumentasjon som har betydning for om tilskudd kan gis:

- Vedlegg 1: Tegninger av bygg og anlegg som er i samsvar med lov og forskrifter. Stier og løyper må være inntegnet på kart vedlagt detaljtegninger av de arbeider som skal utføres.
- Vedlegg 2: Detaljert kostnadsoverslag.
- Vedlegg 3: Finansieringsplan – med redegjørelse og dokumentasjon for de enkelte poster.
- Vedlegg 4: Enkel plan for bruk, med budsjetterte utgifter og inntekter.
- Vedlegg 5: Kopi av bekreftet grunnboksutskrift for grunnen der anlegget skal bygges. Ved avtale om feste/leie kreves også kopi av tinglyst feste-/leieavtale på minimum 40 år, se likevel pkt. 4.3.

Se pkt. 2.4.12 for utdypende forklaring.

4.7 Dugnad

Dugnadsarbeid skal fremgå i en egen dugnadsoversikt utarbeidet med utgangspunkt i de arbeider som etter kostnadsoverslaget skal utføres på dugnad. Verdien av dugnadsarbeidet beregnes av kvalifisert fagperson (f.eks. kostnadsvurdering/anbud fra kommune eller firma (entreprenør, håndverker e.l.)).

Det er ikke anledning til å beregne merverdiavgift på dugnad.

Se nærmere pkt. 5.6.

4.8 Kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet

Anlegget bør være med i en kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet. Anlegg for friluftsliv i fjellet bør være forankret i den kommunale planen på området. Dette for å sikre at friluftslivet blir ivaretatt på plansiden.

4.9 Krav til driften av anlegget

Åpent for idrettslig aktivitet

Anleggseier plikter å holde anlegget åpent for egenorganisert idrettslig eller fysisk aktivitet i 40 år fra ferdigstilling av anlegget. Dette innebærer plikt til å drive på årsbasis eller, for de aktiviteter som har faste sesonger, på sesongbasis.

Dersom anlegget blir midlertidig stengt for 3 måneder eller mer, plikter anleggseier på forhånd å orientere departementet. Denne plikten påhviler også kommunen. Departementet har rett til å sette vilkår for slik midlertidig stengning av anlegget. Blir anlegget ikke åpnet i løpet av seks måneder, regnes stengningen som mislighold, med mindre det foreligger skriftlig godkjenning fra departementet for en forlenget stengning.

Dersom den fremtidige drift av anlegget er truet, skal anleggseier uten ugrunnet opphold orientere departementet om dette. Denne plikten påhviler også kommunen.

Andre krav til driften av anlegget

Øvrige krav til driften av anlegget følger av pkt. 2.5.

4.10 Saksgang

Søknad om tilskudd sendes Den Norske Turistforening innen den frist foreningen fastsetter. For sent innkomne søknader godkjennes ikke.

DNT prioriterer søknadene og innstiller på tilskuddets størrelse innenfor rammen av det årlige totalbeløp som er fastsatt av departementet. DNTs innstilling sendes sammen med søknadene til departementet og i kopi til Direktoratet for naturforvaltning **innen 1. februar 2008**.

Kultur- og kirke departementet vedtar fordeling av midlene og sender melding om vedtaket til søkeren med gjenpart til DNT.

Søkerhefte V-0829/B kan fås ved henvendelse til Den Norske Turistforening, Postboks 7 Sentrum, 0101 Oslo, evt. tlf. 22 82 28 00 eller hentes fra departementets hjemmeside www.regjeringen.no/nb/dep/kkd.

5. REGNSKAP OG REVISJON

5.1 Regnskapsplikt

Alle søkere som mottar tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet, plikter å levere eget anleggsregnskap.

Departementet har fastsatt nærmere regler og bestemmelser for bruken av tildelte midler, utbetaling, regnskap og kontroll. Siste del av tilskuddet blir ikke utbetalt før kontrollert regnskap og revisorattestasjon er levert til fylkeskommunen.

Tilskuddsmottaker plikter å påse at tildelt tilskudd anvendes i samsvar med forutsetninger og fastsatte vilkår.

5.2 Krav til regnskapsfører

Mottakere av midler må forvise seg om at regnskapsfører har tilstrekkelige forutsetninger for å kunne utføre regnskapsføringen på tilfredsstillende måte, og at vedkommende er kjent med departementets krav og retningslinjer.

5.3 Krav om eget anleggsregnskap

Det skal føres eget anleggsregnskap for vedkommende idrettsanlegg. Tilskuddsmottakere utenom kommuner og fylkeskommuner bør benytte en egen bank- eller postgirokonto for alle utbetalinger/innbetalinger vedrørende anleggsinvesteringen.

Anleggsregnskapet skal holdes atskilt fra øvrige regnskap.

5.4 Krav om regnskap som er sammenlignbart med godkjent kostnadsoverslag og finansieringsplan

Regnskapet skal være ført slik at det kan sammenlignes med godkjent kostnadsoverslag og finansieringsplan som ble innsendt ved søknad om tilskudd. Hovedpostene i regnskapet skal være de samme som postene i det godkjente kostnadsoverslaget og finansieringsplanen.

5.5 Krav til dokumentasjon av utbetalinger og innbetalinger

Det skal foreligge bilag over alle utbetalinger og innbetalinger. Bilagene skal vise:

- hva utbetalingen/innbetalingen gjelder
- hvilken konto som er belastet
- hvem som har anvist
- hvem som har attestert
- bilagsnummer.

Attestasjon og anvisning skal ikke gjøres av samme person.

Tilskuddsmottaker plikter å oppbevare bilagene og regnskapene i 10 år.

5.6 Dugnad, gaver (utenom pengegaver) og rabatter

For de poster hvor hele eller deler av arbeidet er utført på dugnad, skal verdien av dugnaden settes til det beløp dette arbeidet er ført opp med i det godkjente kostnadsoverslaget i søknaden.

Det er fylkeskommunen som godkjenner det endelige kostnadsoverslaget. Verdi av dugnad, gaver og rabatter kan ikke føres opp med et høyere beløp i regnskapet enn i godkjent søknad.

Det skal ikke beregnes merverdiavgift på dugnad, gaver og rabatter.

Dersom det er betalt for arbeid eller materialer (ytelser) som i søknaden var oppført som dugnad, gaver eller rabatter, skal verdien av disse ytelser nedjusteres i regnskapet med tilsvarende beløp. Verdien vil i stedet fremkomme som en betalt utgift.

Ved eventuelle endringer i finansieringsplanen (inkludert verdi av dugnad, rabatter m.v.), må kommune og fylkeskommune kontaktes for ny godkjenning.

5.7 Bokføring av finansiering

Finansiering som skal dekke anleggskostnadene skal registreres i regnskapet, f.eks. egenkapital, spillemidler, lån, kommunale og fylkeskommunale tilskudd og private tilskudd. Hovedpostene for inntekter skal tilsvare postene for inntekter som inngikk i siste godkjente budsjett i søknaden.

5.8 Innberetningsplikt, skattetrekk m.v.

Den alminnelige lovgivningens bestemmelser om innberetningsplikt, skattetrekk, arbeidsgiveravgift m.v. skal følges.

5.9 Krav om godkjenning av anlegget etter ferdigstillelse

Kommunen skal, så snart anlegget er ferdig, foreta ferdigbefaring. Kommunen skal attestere at anlegget er fullført i samsvar med godkjente planer. Dette skal gjøres før regnskap legges frem for revisor.

5.10 Utlevering av dokumentasjon til revisor

Avsluttet regnskap, regnskapsbøker, bilag og kontoutskrifter skal uoppfordret overleveres til revisor for kontroll. Sammen med regnskapet skal det følge et utfylt regnskapsskjema (V-0080). Revisor må også få utlevert kopi av endelig godkjent søknad med vedlegg (fra kommunen eller fylkeskommunen).

Regnskap for mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg føres på kopi av søknadsskjema (V-0902).

Fylkeskommunen og departementet kan kreve å få utlevert fullstendig regnskap med bilag.

5.11 Krav til revisor

Regnskapet skal gjennomgås og kontrolleres av kommunerevisjonen. Kontroll av regnskap for anlegg med tilskudd inntil kr 100 000 kan utføres av annen revisor, for eksempel organisasjonens tillitsvalgte revisor.

5.12 Krav til kontroll av regnskap

Revisor skal kontrollere at:

- a) inntekter og kostnader vedrører anlegget, herunder at bare utgifter til tilskuddsberettigete elementer inngår som del av de tilskuddsberettigete kostnadene
- b) utgifter er attestert og anvist av personer med de nødvendige fullmakter
- c) inn- og utbetalinger som vedrører anlegget er foretatt fra den konto som er oppgitt for dette formål
- d) det er et klart skille mellom byggeregnskapet for anlegget og den øvrige drift
- e) verdien av dugnad, gaver (utenom pengegaver) og rabatter er i samsvar med retningslinjene for verdsettelsen av disse postene, og i samsvar med budsjettet som er godkjent av fylkeskommunen
- f) dersom det er betalt for arbeid eller materialer (ytelser) som i søknaden var oppført som dugnad, gaver og/eller rabatter, er verdien av ikke-betalte utgifter i regnskapet nedjustert med tilsvarende beløp
- g) regnskapssammendraget, som sendes fylkeskommunen, er i samsvar med det kontrollerte regnskapet.

Summen av kontantutgifter og fastsatt verdi av gaver, dugnad og rabatter (tilskuddsberettigete utgifter), utgjør sluttkostnad for anlegget.

Dersom revisor underskriver på regnskapsskjema om at regnskap er "funnet i orden", innebærer dette at revisor har gjennomført de kontrollhandlinger som er beskrevet uten å ha avdekket vesentlige feil eller mangler.

5.13 Revisorattestasjon

Revisorattestasjonen skal vedlegges regnskapet.

Revisors gjennomgang av regnskapet kan baseres på risiko-/vesentlighetsvurderinger ifølge relevante utvalgsmetoder, se likevel krav til kontroll av regnskap ovenfor.

Dersom revisor ikke kan verifisere sluttkostnaden for anlegget, skal det i revisorattestasjonen fremgå hvilke beløp revisor finner å ikke kunne bekrefte. De beløp revisor ikke finner å kunne bekrefte må spesifiseres.

Dersom regnskapet er av slik kvalitet at det ikke lar seg kontrollere, skal dette begrunnes i uttalelse fra revisor.

5.14 Utbetaling fra fylkeskommunen

Utbetaling fra fylkeskommunen baseres på kontrollert regnskap. Eventuelle restbeløp skal inndras av fylkeskommunen. Ved mislighold av vilkårene for tilskudd, skal fylkeskommunen kreve utbetalte beløp tilbakebetalt.

Søkere som har levert regnskap av en slik kvalitet at det ikke kan kontrolleres av revisor, jf. ovenfor, skal normalt ikke få utbetalt tildelte spillemidler.

5.15 Kontroll med regnskapene m.v.

Riksrevisjonen, departementet eller fylkeskommunen kan foreta kontroll, enten ved besøk på stedet og/eller ved å få regnskapene sendt inn.

Det vises til det generelle pålegg Stortinget har gitt forvaltningen om å føre kontroll med tilskudd til "offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll", jf. § 10 andre ledd i Stortingets bevilgningsreglement.

6. KOMMUNAL OG FYLKESKOMMUNAL SAKSBEHANDLING

6.1 Kommunal saksbehandling

6.1.1 Kommunal planlegging

En kommunal plan er et politisk dokument og et styringsredskap for å oppnå de målsettinger kommunen har. Planen skal initieres og vedtas av kommunestyret. Planens fireårige prioriterte handlingsprogram rulleres eller tas opp til behandling hvert år. Revisjon av planen etter plan- og bygningsloven skjer minst en gang i løpet av hver valgperiode, og ved vesentlige endringer i planen. For nærmere informasjon om kommunal planlegging, se veileder i "*Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet*", V-0798.

For ordinære anlegg er det en forutsetning at tiltaket det søkes om tilskudd til, inngår i en kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet.

6.1.2 Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer

For idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av planer for idrettsanlegg, se pkt. 2.7. Kommunene er bemyndiget til å forhåndsgodkjenne planer for de fleste typer anlegg. Det anbefales at teknisk etat eller tilsvarende enhet i kommunen trekkes inn for å gi vurderinger i forbindelse med forhåndsgodkjenning og kostnadsoverslag.

Søknaden om forhåndsgodkjenning må være helhetlig og med fullstendig tegningsgrunnlag i tre sett. Planene skal påføres dato, stempel og underskrift, og benyttes som dokumentasjon på hva det søkes om tilskudd til. Ett sett planer beholdes av kommunen, ett sett skal følge søknad om spillemidler, og ett sett beholdes av anleggseier.

6.1.3 Saksbehandling og prioritering

Kommunene skal ved saksbehandling påse at søknadene er fullstendige og at nødvendige vedlegg foreligger. Kommunen skal godkjenne kostnadsoverslaget. Prosjekter som er så lavt kostnadsberegnet at de ikke vil kunne fullføres innen den oppgitte kostnadsrammen, eller prosjekter som er så kostbare at utgiften ikke står i rimelig forhold til bruksverdien av anlegget, kan ikke påregnes å bli imøtekommet.

Driftsbudsjettet for store anlegg skal spesifiseres mer enn for mindre, lokale anlegg. For store, kostnadskrevende anlegg må drifts- og likviditetsbudsjett vurderes spesielt nøye.

Søknadene prioriteres gjennom politisk fattede vedtak og i samsvar med kommunens plan for idrett og fysisk aktivitet. Det forutsettes at organisasjonene gir sine innspill i planprosessen i forbindelse med kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet og til fylkeskommunens plan for idrett og fysisk aktivitet.

6.1.4 Søknadsgrupper

Kommunen skal sette opp søknadene i to grupper:

- nærmiljøanlegg
- ordinære anlegg

6.1.5 Oversendelse til fylkeskommunen

Søknadene oversendes fylkeskommunen **innen 15. januar.**

6.1.6 Utbetaling av midler

Utbetaling av tilskudd (delutbetaling og sluttutbetaling) formidles via kommunen som mottar midlene fra fylkeskommunen. Utbetaling til søker skal skje uten ugrunnet opphold.

6.1.7 Attestasjon av ferdig anlegg

Kommunen skal kontrollere og attestere på at anlegget er ferdigstilt i henhold til forhåndsgodkjente planer. Attestasjon gjøres på skjema for regnskapssammendrag.

6.1.8 Revisjon

Regnskap skal gjennomgås og kontrolleres av kommunerevisjonen. Kommunen skal påse at revisor får utlevert endelig godkjent søknad med vedlegg.

6.2 Fylkeskommunal saksbehandling

6.2.1 Oversikt over søknader sendes departementet

Fylkeskommunene oversender lister over søknader om spillemidler til departementet. Frist for innsending av oversikten er **15. mars.**

6.2.2 Fastsettelse av rammer til fylkeskommunen

Departementet overfører til fylkeskommunene det beløp som er tildelt etter at oversikt over fordelingen er sendt departementet. Frist for oversending av oversikten er **1. mai.**

6.2.3 Detaljfordeling og prioritering

Fylkeskommunen foretar etter **1. mai** detaljfordeling og prioritering av spillemidlene.

6.2.4 Overføring av rammebeløp til fylkeskommunen

Departementet overfører til fylkeskommunene det beløp som er tildelt etter at oversikt over fordelingen er sendt departementet. Frist for oversending av oversikten er **1. juli.**

Midlene settes på rentebærende konto.

6.2.5 Utbetaling til den enkelte søker

Fylkeskommunen utbetaler etter anmodning fra tilskuddsmottaker innvilgede spillemidler til kommunen. Når det gjelder anlegg som ikke eies av det offentlige,

formidler kommunen tilskuddet videre og står ansvarlig overfor fylkeskommunen og departementet for at dette skjer i overensstemmelse med vilkårene for det tildelte tilskudd.

Riksrevisjonen, departementet eller fylkeskommunen kan foreta kontroll, enten ved besøk på stedet og/eller ved å få regnskapene sendt inn.

Det kan foretas delutbetaling når arbeidet er kommet godt i gang og/eller når anlegget nærmer seg slutføring. Første delutbetaling kan foretas i samsvar med den praksis som fylkeskommunen har for dette.

Senere delutbetaling skal sammen med tidligere delutbetalinger maksimalt utgjøre 1/3 av allerede utført tilskuddsberettiget arbeid iht. fremlagt statusrapport.

Statusrapport, som skal følge med krav om delutbetaling, skal inneholde:

- a) En redegjørelse for hvor langt arbeidet med byggingen av anlegget er kommet.
- b) Regnskap over allerede utført arbeid oppsatt etter en kontoplan som skal være lik hovedpostene i kostnadsoverslaget i søknaden. I samsvar med regelverket for regnskapsføring skal det foreligge bilag for alle betalbare beløp.
- c) En bekreftelse på at kostnadsoverslaget i søknaden fortsatt vurderes som tilstrekkelig, eventuelt en redegjørelse for de avvik som er sannsynlige.
- d) En bekreftelse på at finansieringsplanen i søknaden fortsatt gjelder, eventuelt en redegjørelse om sannsynlige avvik, og hvordan slike eventuelle avvik skal finansieres.
- e) En bindende erklæring fra anleggseier om at anlegget vil bli fullført i henhold til godkjente planer innen den fastlagte tidsplan, eventuelt en redegjørelse for eventuelle avvik.

Statusrapporten skal være undertegnet av to ansvarlige representanter for anleggseier, og skal være bekreftet av kommunen.

Sluttutbetaling skjer etter kommunal bekreftelse på ferdigstillelse og fremleggelse av kontrollert regnskap. For søknader hvor det inngår idrettsgulv, kunstgressdekker eller faste dekker for friidrett, skal tilfredsstillende testrapport for dekkene fremlegges før sluttutbetaling foretas. For søknader knyttet til orienteringskart, skal kartet være kontrollert og godkjent av Norges Orienteringsforbund, før sluttutbetaling foretas. Fylkeskommunen skal, inntil kontrollert regnskap foreligger, holde tilbake et restbeløp som utgjør minimum 15 % av tilskuddsbeløpet av spillemidlene. Dersom det kontrollerte regnskapet viser at anlegget er blitt rimeligere enn det godkjente kostnadsoverslaget som lå til grunn for tilskuddet, skal tilskuddsbeløpet justeres og restbeløp inndras. Tilskuddsbeløpet skal ikke overstige kontantutgiftene som fremgår av regnskapet.

Så snart anlegget er fullført, skal kommunerevisjonen kontrollere regnskapene for anlegg med tilskudd over kr 100 000, se punkt 5.11. Alle regnskap og

utbetalingsanmodninger skal sendes via kommunen. Kommunen skal foreta ferdigbefaring før revisjon av regnskapet, jf. punkt 5.9.

6.2.6 Inndragning av tildelte spillemidler

Innvilget tilskudd skal fortrinnsvis brukes i tildelingsåret. Midler som ikke er brukt i løpet av **2 år** etter at tilskudd er innvilget, dvs. fra datoen på tildelingsbrevet, blir inndratt.

Slik inndragning skal foretas av den fylkeskommune som har innvilget tilskuddet. Inndragning kan også iverksettes av departementet, etter at saken er forelagt fylkeskommunen. I helt spesielle tilfeller kan fylkeskommunen gi utsettelse av inndragningen.

Dersom søker ikke har anmodet om utbetaling av midler i løpet av ett år etter at tilskudd er innvilget, bør fylkeskommunen kreve en redegjørelse for status for prosjektet.

Tilskuddsmottaker plikter å levere regnskap, jf. punkt 5.1. Manglende regnskap er å betrakte som et brudd på vilkårene for å motta tilskudd og vil kunne medføre at tilskuddsmottaker for fremtiden ikke vil være berettiget til å kunne søke om tilskudd til spillemidlene. Fylkeskommunen har avgjørelsesmyndighet i slike saker og inndrar midler som ikke er utbetalt. Utbetalte midler vil fylkeskommunen kunne kreve tilbakebetalt.

6.2.7 Fylkeskommunens innsending av oversikt over tildelinger, utbetalinger og innestående spillemidler

Fylkeskommunen fører oversikt over tildelte og utbetalte beløp, mottatte regnskap, innestående ikke utbetalte midler m.m. Oversikten skal bekreftes av fylkesrevisjonen og sendes departementet **innen 1. april** hvert år. Viser oversikten at det er betydelige ikke-utbetalte midler i fylket, kan det få innflytelse på neste års fordeling av rammebeløp.

Søkere, unntatt kommunene, som ikke har levert regnskap og redegjørelse for tidligere innvilget og utbetalt tilskudd, skal bare i unntakstilfeller kunne innvilges nytt tilskudd.

Søkere som har innestående spillemidler skal som hovedregel ikke innvilges nytt tilskudd.

6.2.8 Bruk av rentemidler og inndratte midler

Beløp som blir inndratt, settes av fylkeskommunen inn på rentebærende konto og nyttes til idrettsanleggsformål etter nærmere bestemmelse gitt av departementet.

Rente- og inndratte midler skal benyttes til idrettsanlegg som oppfyller de formelle krav til å motta spillemidler. Midlene skal først og fremst være tilgjengelig ved behandlingen

av klagesaker, enten fylkeskommunen eller departementet imøtekommer klagen. Etter at klagebehandlingen er avsluttet kan midlene benyttes til:

- å gå videre på prioriteringslisten fra den ordinære tildelingen
- å gi tilskudd til idrettsanlegg utenom søknadsfristen, f.eks. ved tilleggsbevilgning ved mindre overskridelser.

Det er et vilkår at samlet tilskudd av rente- og spillemidler ikke overskrider maksimalsatsen til vedkommende anleggstype.

Opptjente renter og inndratte midler i 2007 fordeles primært i 2008.

6.2.9 Konkurranselovgivningen

En søknad om spillemidler må vurderes i lys av den eksisterende konkurranselovgivningen, herunder reglene om statsstøtte.

7. KLAGEADGANG

Kultur- og kirke departementet er klageinstans for vedtak truffet av fylkeskommunen i saker vedrørende spillemidler.

Forvaltningsloven gir søkere til tilskudd fra spillemidlene rett til å klage over det vedtak som er truffet av fylkeskommunen, jf. forvaltningsloven § 28 andre ledd.

I fylkeskommunens underretning om vedtaket skal det blant annet gis opplysning om klageadgang og klagefrist, jf. forvaltningsloven § 27 tredje ledd.

8. AKTUELLE ADRESSER

Kultur- og kirkedepartementet	Postboks 8030 Dep	Tlf	22 24 80 64
Idrettsavdelingen	0030 Oslo	Tlf	22 24 80 89
<u>Idrettsavdelingen@kkd.dep.no</u>		Faks	22 24 95 52

Adresseliste fylkesidrettskonsulentene:

Østfold

Jan Petter Olsen	Østfold fylkeskommune	Tlf	69 11 74 61
<u>janols@ostfold-f.kommune.no</u>	Regionalavdelingen	Mob	47 31 26 60
	Postboks 220		
	1702 Sarpsborg	Faks	69 11 70 62

Akershus

Torgeir Berg	Akershus fylkeskommune	Tlf	22 05 56 10
<u>torgeir.berg@akerhus-f.kommune.no</u>	Sentraladministrasjonen	Mob	97 53 93 91
	Postboks 1200 Sentrum	Faks	22 05 56 99
	0107 Oslo		

Oslo

Steinar Å. Helgesen	Oslo kommune	Tlf	23 46 21 10
<u>steinar.helgesen@kie.oslo.kommune.no</u>	Kultur- og idrettsetaten	Faks	23 46 21 01
Gunhild Bøgseth	Postboks 1453 Vika	Tlf	23 46 21 11
<u>gunhild.bogseth@kie.oslo.kommune.no</u>	0116 Oslo		

Hedmark

Lars Gotaas	Hedmark fylkeskommune	Tlf	62 54 44 32
<u>lars.gotaas@hedmark.org</u>	Kultur og kompetanse	Faks	62 54 45 08
	Fylkeshuset		
	2325 Hamar		

Oppland

Elin Bjørnstad	Oppland fylkeskommune	Tlf	61 28 93 89
<u>elin.bjornstad@oppland.org</u>	Kulturseksjonen		
Ane Bjørnsgaard	Serviceboks	Tlf	61 28 92 90
<u>ane.bjornsgaard@oppland.org</u>	2626 Lillehammer	Faks	61 28 84 98

Buskerud

Kjersti Bærug Hulbakk	Buskerud fylkeskommune	Tlf	32 80 86 65
<u>kjersti.barug-hulbakk@bfk.no</u>	Kulturavdelingen	Mob	90 76 67 74
	Fylkeshuset	Tlf	32 80 86 75
	3020 Drammen	Faks	32 80 86 70

Vestfold

Rasmus Holst Andersen
rasmus@vfk.no

Vestfold fylkeskommune Tlf 33 34 40 96
Kultur og idrett Tlf 33 34 40 86
3126 Tønsberg Faks 33 34 40 16

Telemark

Ole Bjørn Steinmoen
ole-bjorn.steinmoen@t-fk.no
Per Ove Kittelsen
per-ove.kittelsen@t-fk.no

Telemark fylkeskommune Tlf 35 58 42 78
Seksjon for Næring- Kultur-
Kompetanseheving i bedrift Tlf 35 58 42 77
3700 Skien Faks 35 52 01 54

Aust-Agder

Nils André Gundersen
nils-andre.gundersen@aa-f.kommune.no

Aust-Agder fylkeskommune Tlf 37 01 74 90
Fylkesrådmannen Mob 48 11 74 38
Serviceboks 606 Faks 37 01 73 03
4809 Arendal

Vest-Agder

Lars Westbye
lars.westbye@vaf.no

Vest-Agder fylkeskommune Tlf 38 07 45 64
NKS-avdelingen Mob 90 14 56 77
Serviceboks 517 Faks 38 07 45 04
4605 Kristiansand S

Rogaland

Hege Johannessen
hege.johannessen@rogfk.no

Rogaland fylkeskommune Tlf 51 51 68 56
Kulturseksjonen Mob 95 04 99 68
Postboks 130 Faks 51 51 66 74
4001 Stavanger

Hordaland

Britt Karen Spjeld
britt-karen.spjeld@post.hfk.no
Jens Harald Garden
jens-harald.garden@post.hfk.no
Tore Andersen
tore.andersen@post.hfk.no

Hordaland fylkeskommune Tlf 55 23 91 82
Kultur- og idrettsavdelinga Mob 45 66 63 26
Idrett- og friluftslivseksjonen Tlf 55 23 91 78
Postboks 7900 Mob 90 93 20 69
5020 Bergen Tlf 55 23 92 87
Mob 98 25 52 49
Faks 55 23 91 99

Sogn og Fjordane

Bjarte Solaas
bjarte.solaas@sfj.no
Frode Hallandvik
frode.hallandvik@sfj.no

Terje Steinar Vallestad
terje.steinar.vallestad@sfj.no

Sogn og Fjordane
fylkeskommune
Kulturavdelinga
Postboks 173
6801 Førde

Tlf 57 82 50 11
Mob 97 15 78 68
Tlf 57 82 50 25
Mob 41 53 09 48
Faks 57 82 50 01
Tlf 57 82 50 17
Mob 41 53 09 91

Møre og Romsdal

Vegar Bellingmo
vegar.bellingmo@mrfylke.no
Kjetil Håve
kjetil.have@mrfylke.no

Møre og Romsdal fylke
Kulturavdelinga
Fylkeshuset
6404 Molde

Tlf 71 25 88 43
Mob 90 63 88 78
Tlf 71 25 88 44
Mob 48 00 17 49
Faks 71 25 88 37

Sør-Trøndelag

Ola Kvaale
ola.kvaale@stfk.no
Oddveig Bredesen
oddveig.bredesen@stfk.no
Karen Meland
karen.meland@stfk.no

Sør-Trøndelag
fylkeskommune
Enhet for regional utvikling
Postuttak
7004 Trondheim

Tlf 73 86 62 36
Tlf 73 86 64 36
Mob 41 54 22 49
Tlf 73 86 62 41
Faks 73 86 60 45

Nord-Trøndelag

Jorleif Hatling
jorleif.hatling@ntfk.no
Helge Kvithyll
helge.kvithyll@ntfk.no

Nord-Trøndelag
fylkeskommune
Kulturavdelingen
Fylkets Hus
7735 Steinkjer

Tlf 74 11 12 57
Mob 93 41 04 19
Tlf 74 11 11 23
Mob 99 15 44 05
Faks 74 11 12 30

Nordland

Kristin Hunstad
kristin.hunstad@nfk.no
Roar Blom
roar.blom@nfk.no

Nordland fylkeskommune
Kulturavdelinga
Fylkeshuset
8048 Bodø

Tlf 75 65 05 51
Mob 91 59 59 54
Tlf 75 65 05 55
Mob 99 46 21 20
Faks 75 65 05 01

Troms

Vibeke Skinstad
vibeke.skinstad@tromsfylke.no
Johnni Håndstad
Johnni.handstad@tromsfylke.no

Troms fylkeskommune
Kulturetaten
Postboks 6600
9296 Tromsø

Tlf 77 78 82 07
Tlf 77 78 82 11
Mob 99 57 73 90
Faks 77 78 83 70

Finnmark

Tom Johansen
tom.johansen@ffk.no

Finnmark fylkeskommune
Kultur- og idrettsavdelinga
Henry Karlsens plass 1
9815 Vadsø

Tlf 78 96 21 85
Faks 78 96 23 70

Brukerstøtte KRISS

Jostein Jakobsen
josjakob@online.no

Gjerdåsveien 7
8010 Bodø

Tlf 75 52 66 62
Mob 90 66 45 06

9. LITTERATUR OG ANNEN INFORMASJON

Idrettsfunksjonelle løsninger.

- "Flerbrukshaller", V-0690 - KKD/2005
- "Målbok for idrettsanlegg", - KKD/2006
- "Golv i idrettsbygg", V-0577 B - KD/1996
- "Naturgressboka", V-0897 - KKD/2002
- "Kunstgressboka" V-0919 - KKD/2007
- "Grusbaneboka", V -693 - KKD /2004
- "Skianlegg", V-0688 – KKD /2007
- "Snowboardparker" V-0938 – KKD /2006
- "Idrettsanlegg og funksjonshemmede", V-511 - KD/2000
- "Friluftsliv – stier og turveier", V0939 – KKD /2007
- "Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet", V-0798 – KKD/2007

Estetikk:

- "Idrettsanlegg og estetikk", V-0896 - KD/2001

Miljø:

- "Miljøriktige idrettsbygg", V-0925B, KKD/2003
- "Forvaltning, drift og vedlikehold av idrettsbygg", V-0924 – KKD/2003
- "Miljøhensyn ved bygging og rehabilitering av idrettsbygg", V-0891, KD/2000.

Publikasjoner fra Kultur- og kirke departementet finnes på internett:
www.regjeringen.no/nb/dep/kkd/Tema/Idrett/Publikasjoner-fra-Idrettsavdelingen.html

Kultur- og kirke departementet
Idrettsavdelingen
Idrettsavdelingen@kkd.dep.no

Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
Tlf 22 24 80 64
Faks 22 24 95 52

Informasjon for det offentlige kan bestilles fra:
Departementenes Servicesenter
Fellestjenesteavdelingen
Postboks 8169 Dep, 0034 Oslo
faks: 22 24 27 86
e-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no

DET KONGELIGE
KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENT

Rundskriv

VEDLEGG 1

Til kommuner og fylkeskommuner

Kopi

Nr.	Vår ref	Dato
V-10B/2007	2007/02202 ID/ID1 MRO	15.06.2007

Orientering om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet 2008

Orienteringen gjelder tilskudd av spillemidlene til:

- anlegg for idrett og fysisk aktivitet
- nærmiljøanlegg
- anlegg for friluftsliv i fjellet

Søknadsmateriell og søknadsprosedyre

Søknadsskjemaer fås ved henvendelse til Departementenes Servicesenter, telefaks 22 24 27 86 eller e-post publikasjonsbestilling@dss.dep.no. For anlegg for friluftsliv i fjellet fås søknadsskjemaer, søknadshefter og informasjon ved henvendelse til Den Norske Turistforening (DNT). Søknadsskjemaer og informasjonsmateriell er også tilgjengelig på Kultur- og kirkedepartementets nettside: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kkd/Tema/Idrett>

Følgende søknadsskjemaer skal benyttes:

• anlegg for idrett og fysisk aktivitet	skjema V-0079
• nærmiljøanlegg	skjema V-0081
• nærmiljøanlegg, forenklet ordning	skjema V-0902
• anlegg for friluftsliv i fjellet	skjema V-0892

Søknadsprosedyre:

- Kommunen fastsetter egen søknadsfrist.
- Fylkeskommunen skal ha mottatt søknadene med kommunens prioritering innen 15. januar 2008.
- Departementet skal ha mottatt oversikt over godkjente søknader innen 15. mars 2008.
- Rammetilskuddene for tilskuddspostene meddeles fylkeskommunen innen 1. mai 2008.
- Fylkeskommunen fordeler rammetilskuddene for tilskuddspostene, og sender melding til departementet innen 1. juli 2008.
- DNT fastsetter søknadsfrist for søknader som gjelder friluftsliv i fjellet. Søknadene prioriteres og sendes Kultur- og kirke departementet med kopi til Direktoratet for naturforvaltning innen 1. februar 2008. Kultur- og kirke departementet vedtar fordeling av midlene og sender melding til søkerne med gjenpart til DNT.

Alle bestemmelser om tilskudd av spillemidlene til idrettsanlegg er inntatt i heftet V-0732 *Om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet.*

Søknaden fremmes gjennom den kommune hvor anlegget skal ligge. Ved fornyet søknad benyttes også søknadsskjema, men det kan henvises til tidligere innsendte vedlegg der disse er dekkende. Fornyet søknad vurderes og prioriteres på linje med nye søknader.

Et system for elektronisk innsending av søknader og søknadsbehandling er under utarbeidelse og vil ventelig være klart for bruk i løpet av 2007. Nærmere informasjon om nye rutiner vil bli gitt når nytt system er klart til bruk.

Søknader som sendes inn høsten 2007, for fordeling av tilskudd i 2008, vil imidlertid i hovedsak måtte leveres som papirsøknader.

Krav til søker

Søkere om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet kan være kommuner/fylkeskommuner, idrettslag/organisasjonsledd i Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF), sammenslutninger organisert under Norges Jeger- og Fiskerforbund, Den Norske Turistforening, Norges Bilsportforbund, Det Frivillige Skyttervesen, aksjeselskaper/allmennaksjeselskaper, stiftelser eller andre sammenslutninger. For nærmiljøanlegg kan også velforeninger og borettslag være søkere.

For selskaper, stiftelser og andre sammenslutninger må vedtektene forhåndsgodkjennes av departementet. Det er et grunnleggende prinsipp at tilskudd i form av spillemidler ikke skal danne grunnlag for fortjenestebaserte eierformer.

Kostnadskrevende anlegg

Dersom andre enn kommuner og fylkeskommuner står som søker for store kostnadskrevende anlegg (investerings- og driftsmessig), kreves det grundige planer både for finansiering og drift av anlegget. Dersom planene ikke er tilfredsstillende dokumentert, skal søknaden ikke imøtekommes. Det stilles særskilte krav til spesielle anleggstyper og søknader med høy søknadssum med hensyn til kommunens og fylkeskommunens engasjement. Det vises for øvrig til V-0732.

Tilskuddsberettigede elementer

Det kan søkes om tilskudd til bygging og/eller rehabilitering av idrettsanlegg som er åpne for allmenn idrettslig virksomhet (idrett og fysisk aktivitet for alle).

Krav til driften av anlegget

Åpent for allmenn idrettslig aktivitet.

Anleggseier har plikt til å holde anlegget åpent for allmenn idrettslig aktivitet i 40 år fra ferdigstillelse av anlegget. Dette innebærer plikt til å drive på årsbasis eller, for idretter som har faste sesonger, på sesongbasis. Dersom anlegget blir midlertidig stengt for 3 måneder eller mer, plikter anleggseier på forhånd å orientere departementet. Denne plikten påhviler også kommunen. Departementet har rett til å sette vilkår for slik midlertidig stengning av anlegget. Blir anlegget ikke åpnet i løpet av 6 måneder, regnes stengningen som mislighold. Departementet kan gi godkjenning for en forlenget stengning.

Dersom den fremtidige drift av anlegget er truet, skal anleggseier uten ugrunnet opphold orientere departementet om dette. Denne plikten påhviler også kommunen.

Godkjent teknisk stand, vedlikehold.

Anleggseier plikter å holde anlegget i godkjent teknisk stand, samt påse at de sikkerhetsforskrifter som gjelder for vedkommende anlegg etterleves. For øvrig skal anlegget vedlikeholdes slik at det ikke forringes utover det som følger av normal slitasje og elde.

Anlegget må være funksjonelt for den/de idretter det er bestemt til bruk for. Anleggseier må i den grad det lar seg gjøre uten vesentlig kostnad, søke å etterkomme eventuelle nye krav til utstyr/anlegg som måtte komme i de aktuelle idrettsgrener.

Rettslige disposisjoner over anlegget.

Overdragelse, salg, flytting, nedlegging eller bruksendring av anlegget skal ikke skje uten skriftlig forhåndssamtykke fra departementet. Dette gjelder uavhengig av om overdragelsen skjer mot vederlag eller ikke.

Pantsetting av anlegget i overensstemmelse med finansieringsplan vil normalt bli godkjent ved innvilgelse av søknaden. Pantsetting av anlegget som ikke er omfattet av finansieringsplanen, krever forhåndssamtykke av departementet.

Regnskapsplikt.

Anleggseier plikter å føre regnskap i tråd med de retningslinjer som er fastsatt av departementet, jf. V-0732.

Mislighold og misligholdsbeføyelser.

Dersom anleggene med hensyn til de fastsatte krav i V-0732 punkt 2.5 misligholdes, kan departementet kreve tidligere utbetalt tilskudd, med tillegg av 5 % rente i inntil 2 år, tilbakebetalt innen 30 dager etter at departementet har fremsatt skriftlig krav om slik tilbakebetaling. Som mislighold regnes alltid at anleggseier avviker driften, innstiller betalingene, søker gjeldsforhandlinger, går konkurs eller blir satt under tvangsforfølgning. Som mislighold regnes også rettslig disponering over anlegget uten forhåndssamtykke fra departementet.

Særlige tilskuddssatser

Det vises til V-0732 for særlige tilskuddssatser.

Forhåndsgodkjenning av planer

Planer som legges til grunn for søknad om tilskudd skal være forhåndsgodkjent av Kultur- og kirke departementet eller den det bemyndiger. Det vises til V-0732 for nærmere bestemmelser.

Kommunale planer for idrett og fysisk aktivitet

Prosjekter det søkes om tilskudd til, skal inngå i en vedtatt kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet.

Nærmiljøanlegg

For nærmiljøanlegg gjelder egne bestemmelser, jf. V-0732. For nærmere informasjon, kontakt fylkeskommunen.

Rehabilitering av idrettsanlegg

Definisjon

Rehabilitering av et idrettsanlegg er en istandsetting av anlegget som gir en vesentlig funksjonell og bruksmessig standardheving i forhold til dagens situasjon. Rehabilitering kan bety et inngrep i anleggets struktur og utforming for å tilpasse det til nye funksjoner og bruksområder.

Tilskudd

Forutsetningen for å gi tilskudd til rehabilitering/ombygging av eldre anlegg er at tiltaket gir bedre forhold for idrettsutøvelse, og at ombyggingen ikke skyldes mangelfull planlegging, feil drift eller dårlig vedlikehold.

Som hovedregel kan det søkes om tilskudd etter satsene for nyanlegg. Tilskudd til utvidelse av anlegg fastsettes etter særskilt vurdering i departementet.

Det vises til V-0732 og V-0823 for nærmere informasjon om tilskudd til rehabilitering.

Idrettsanleggsregisteret - årlig oppdatering

Fullstendig oppdatering av Kultur- og kirkedepartementets register for idrettsanlegg og spillemiddelsøknader, innen den frist fylkeskommunen har satt, vil være et krav for at kommuner skal være berettiget til å søke om spillemidler kommende år.

Med hilsen

Ole Fredriksen e.f.
fung. ekspedisjonssjef

Marianne Sperre
underdirektør

Kopi:

Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité
Kommunerevisjonene
Friluftslivets Fellesorganisasjon
Friluftsrådenes Landsforbund
Det Frivillige Skyttervesen
Den Norske Turistforening

SÆRLIGE TILSKUDDSSATSER I SMÅ KOMMUNER

Følgende kommuner har færre enn 2 000 innbyggere pr. 01.01.2007 og har heller ikke en fri inntekt på mer enn 50 % over landsgjennomsnittet. Disse kommunene gis tilskudd på 10 % utover ordinært tilskudd i forbindelse med bygging av små flerbrukshaller og små svømmehaller.

Østfold:	Aremark og Rømskog
Hedmark:	Engerdal, Tolga og Folldal
Oppland:	Etnedal og Vang
Buskerud:	Flå, Hemsedal og Rollag
Telemark:	Hjartdal, Nissedal og Fyresdal
Aust-Agder:	Vegårshei, Åmli, Iveland og Bygland
Vest-Agder:	Audnedal og Hægebostad
Rogaland:	Kvitsøy og Bokn
Hordaland:	Jondal, Ulvik, Granvin, Fedje og Masfjorden
Sogn og Fjordane:	Solund, Hyllestad, Balestrand og Hornindal
Møre og Romsdal:	Norrdal, Stordal, Midsund, Sandøy og Halså
Sør-Trøndelag:	Snillfjord, Agdenes, Roan og Osen
Nord-Trøndelag:	Mosvik

KRAV TIL VEDTEKTER SOM SKAL FORHÅNDSGODKJENNES AV KULTUR- OG KIRKEDEPARTEMENTET

Søkere om tilskudd til idrettsanlegg kan være kommuner, fylkeskommuner, idrettslag/organisasjonsledd i NIF eller sammenslutninger. For sammenslutninger er det et krav om at vedtektene forhåndsgodkjennes av departementet. Sistnevnte gjelder ikke for borettslag og velforeninger ved søknad om tilskudd til nærmiljøanlegg.

For aksjeselskap, allmennaksjeselskap og stiftelser er det utarbeidet egne standardvedtekter, se vedlegg 5-7.

For øvrige sammenslutninger anbefaler departementet at følgende inntas i vedtektene:

Virksomhet/Formål

*[sammenslutningens navn]*s virksomhet/formål er å eie, vedlikeholde og drive _____ anlegg *[navn]* for _____ *[det idrettslige formålet]*.
[sammenslutningens navn] er uten eget økonomisk formål.

Styremedlemmer

Majoriteten av styrets medlemmer velges av *[navn på idrettslag mv og/eller kommune mv]*.

Anvendelse av overskudd/formue

*[sammenslutningens navn]*s overskudd skal anvendes for _____ *[det idrettslige formålet]*.

Ved oppløsning/avvikling av *[sammenslutningens navn]* skal *[sammenslutningens navn]*s eiendeler tilfalle _____ *[det idrettslige formålet]*.

Overdragelse av eierandeler

Overdragelse av *[form for eierandel (andeler mv.)]* i *[sammenslutningens navn]* er betinget av samtykke fra *[fyll inn sammenslutningens navn]*s styre. *[sammenslutningens navn]*s styre skal nekte overdragelse av *[eierandelene]* i *[sammenslutningens navn]* dersom det foreligger saklig grunn eller overdragelsen vil medføre brudd på bestemmelser i vedtektene.

Eierskap

Mer enn 50 % av *[form for eierandel (andeler mv.)]* i *[sammenslutningens navn]* skal ved stiftelsen og til enhver tid være eiet og/eller kontrollert av idrettslag/organisasjonsledd i NIF og/eller kommuner/fylkeskommuner.

Vedtektsendringer

Eventuelle vedtektsendringer skal umiddelbart sendes Kultur- og kirkedepartementet.

Oppløsning (gjelder for andelslag)

Ved oppløsning av andelslaget skal lagets formue dekke lagets økonomiske forpliktelser. Dersom alle fordringshavere får full dekning skal eventuell restformue fordeles mellom andelshaverne oppad til den enkelte andelshavers innskudd.

VEDTEKTER FOR

*[stiftelsens navn]*³

1. Navn

Stiftelsens navn er *[stiftelsens navn]*.

2. Formål

Stiftelsen har som formål å *[det idrettslige formålet]*. Stiftelsen er uten eget økonomisk formål.

3. Stiftelseskapital

Stiftelsen er etablert med en grunnkapital på kr *[beløp]*.

4. Styremedlemmer⁴

Alternativ 1:

Stiftelsens styre består av *[antall]* medlemmer. Styrets medlemmer velges av *[navn på idrettslag mv. og/eller kommunenavn mv.]*

Alternativ 2:

Stiftelsens styre består av fra *[antall]* til *[antall]* medlemmer. Styrets medlemmer velges av *[navn på idrettslag mv. og/eller kommune mv.]*

5. Stiftelsens øvrige organer

[Hvis stiftelsen skal ha andre organer enn styret, skal vedtektene angi hvilke organer dette er, hvordan organenes medlemmer skal velges, og hvilken myndighet og hvilke oppgaver disse skal ha.]

6. Anvendelse av overskudd. Utdeling. Avvikling

Stiftelsens overskudd skal anvendes for *[det idrettslige formålet]*. Tilsvarende gjelder ved eventuell utdeling fra stiftelsen.

Ved opphevelse/avvikling av stiftelsen skal stiftelsens eiendeler tilfalle *[det idrettslige formålet]*.

7. Vedtektsendringer

Eventuelle vedtektsendringer skal umiddelbart sendes Kultur - og kirkedepartementet.

8. Forholdet til stiftelsesloven

Stiftelseslovens regler kommer til anvendelse.

³ Punkt 1, 2, 3, 4 og 5 utgjør minstekrav til vedtektene etter stiftelsesloven § 10.

⁴ Vedtektene skal angi antallet medlemmer (alternativ 1) eller laveste og høyeste antall medlemmer (alternativ 2) samt hvordan styret skal velges.

Stiftelsesloven §§ 26 og 27 stiller krav til styrets medlemmer. KKD krever at majoriteten av styremedlemmene velges av idretten og/eller det offentlige. De aktuelle idrettslag/kommuner mv. må navngis.

**VEDTEKTER
FOR**
[aksjeselskapets navn] AS⁵

1. Navn

Selskapets navn er [selskapets navn] AS.

2. Forretningskontor

Selskapets forretningskontor er i [kommunens navn].

3. Virksomhet/Formål

Selskapets virksomhet/formål er å [det idrettslige formålet/virksomheten]. Selskapet er uten eget økonomisk formål.

4. Aksjekapital – aksjenes pålydende

Selskapets aksjekapital er kr [beløp] fordelt på [antall aksjer] hver pålydende kr[beløp].

5. Styremedlemmer⁶

Alternativ 1:

Selskapets styre består av [antall] medlemmer.

[antall] av styremedlemmene velges av [navn på idrettslag mv og/eller kommune mv] og [antall] av generalforsamlingen.

Alternativ 2:

Selskapets styre består av fra [antall] til [antall] medlemmer.

Inntil halvparten av styremedlemmene velges av [navn på idrettslag mv og/eller kommune mv]. De øvrige styremedlemmene velges av generalforsamlingen.

6. Daglig leder

[Vedtektene skal angi om selskapet skal ha flere daglige ledere eller om styret eller bedriftsforsamlingen skal kunne bestemme at selskapet skal ha flere daglige ledere, samt i så fall om flere daglige ledere skal fungere som kollektivt organ.]

⁵ Punkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 og 8 utgjør minstekrav til vedtektene etter aksjeloven § 2-2.

⁶ Vedtektene skal angi antallet medlemmer (alternativ 1) eller laveste og høyeste antall medlemmer (alternativ 2).

Aksjeloven krever at majoriteten av selskapets styremedlemmer velges av generalforsamlingen. KKD krever at de øvrige styremedlemmene velges av idretten og/eller det offentlige. De aktuelle idrettslag/kommuner mv. må navngis.

7. Generalforsamling

På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:

1. godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen
2. andre saker som etter loven eller vedtektene hører inn under generalforsamlingen.

8. Registrering i verdipapirregister

[Vedtektene skal angi om aksjene skal registreres i et verdipapirregister.]

9. Anvendelse av overskudd. Utdeling av utbytte. Avvikling

Eventuelt overskudd skal anvendes for *[det idrettslige formålet]*. Det skal ikke utbetales utbytte fra selskapet.

Ved oppløsning/avvikling av selskapet skal selskapets eiendeler tilfalle *[det idrettslige formålet]*.

10. Overdragelse av aksjer

Overdragelse av aksjer er betinget av samtykke fra selskapets styre. Selskapets styre kan nekte overdragelse av aksjene dersom det foreligger saklig grunn eller overdragelsen vil medføre brudd på bestemmelser i vedtektene.

11. Eierskap

Mer enn 50 % av aksjene i selskapet skal ved stiftelsen og til enhver tid være eiet og/eller kontrollert av idrettslag/organisasjonsledd i NIF og/eller kommuner/fylkeskommuner.

12. Vedtektsendringer

Eventuelle vedtektsendringer skal umiddelbart sendes Kultur - og kirke departementet.

13. Forholdet til den alminnelige aksjelovgivningen

Aksjelovgivningens regler kommer til anvendelse med mindre annet fremgår av vedtektene.

**VEDTEKTER
FOR**
[*allmennaksjeselskapets navn*]ASA⁷

1. Navn

Selskapets navn er [*selskapets navn*] ASA. Selskapet er et allmennaksjeselskap.

2. Forretningskontor

Selskapets forretningskontor er i [*kommunens navn*].

3. Virksomhet/Formål

Selskapets virksomhet/formål er å [*det idrettslige formålet/virksomheten*]. Selskapet er uten eget økonomisk formål.

4. Aksjekapital – aksjenes pålydende – antall aksjer

Selskapets aksjekapital er kr [*beløp*] fordelt på [*antall aksjer*] hver pålydende kr [*beløp*].

5. Styremedlemmer⁸

Alternativ 1:

Selskapets styre består av [*antall*] medlemmer.

[*antall*] av styremedlemmene velges av [*navn på idrettslag mv og/eller kommune mv*] og [*antall*] av generalforsamlingen.

Alternativ 2:

Selskapets styre består av fra [*antall*] til [*antall*] medlemmer.

Inntil halvparten av styremedlemmene velges av [*navn på idrettslag mv og/eller kommune mv*]. De øvrige styremedlemmene *velges* av generalforsamlingen.

6. Daglig leder

[*Vedtektene skal angi om selskapet skal ha flere daglige ledere eller om styret eller bedriftsforsamlingen skal kunne bestemme at selskapet skal ha flere daglige ledere, samt i så fall om flere daglige ledere skal fungere som kollektivt organ.*]

⁷ Punkt 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 7 utgjør minstekrav til vedtektene etter allmennaksjeloven § 2-2.

⁸ Vedtektene skal angi antallet medlemmer (alternativ 1) eller laveste og høyeste antall medlemmer (alternativ 2).

Allmennaksjeloven krever at majoriteten av selskapets styremedlemmer velges av generalforsamlingen. KKD krever at de øvrige styremedlemmer velges av idretten/det offentlige. De aktuelle idrettslag/kommuner mv. må navngis.

7. Generalforsamling

På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:

1. godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen
2. andre saker som etter loven eller vedtektene hører inn under generalforsamlingen.

8. Anvendelse av overskudd. Utdeling av utbytte. Avvikling

Eventuelt overskudd skal anvendes for *[det idrettslige formålet]*. Det skal ikke utbetales utbytte fra selskapet.

Ved oppløsning/avvikling av selskapet skal selskapets eiendeler tilfalle *[det idrettslige formålet]*.

9. Overdragelse av aksjer

Overdragelse av aksjer er betinget av samtykke fra selskapets styre. Selskapets styre kan nekte overdragelse av aksjene dersom det foreligger saklig grunn eller overdragelsen vil medføre brudd på bestemmelser i vedtektene.

10. Eierskap

Mer enn 50 % av aksjene i selskapet skal ved stiftelsen og til enhver tid være eiet og/eller kontrollert av idrettslag/organisasjonsledd i NIF og/eller kommuner/fylkeskommuner.

11. Vedtektsendringer

Eventuelle vedtektsendringer skal umiddelbart sendes Kultur - og kirke departementet.

12. Forholdet til den alminnelige aksjelovgivningen

Aksjelovgivningens kommer til anvendelse med mindre annet fremgår av vedtektene.

Utgitt av:
Kultur- og kirke departementet
Idrettsavdelingen

Offentlige institusjoner kan bestille flere
eksemplarer av denne publikasjonen fra:
Departementenes servicesenter
Telefaks: 22 24 27 86
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no

Publikasjonskode: V-0732

Trykk:
Departementenes servicesenter - 06/07 - 4000